

Sprawozdanie Dyrekcyi

c. k. I. Wyższej Szkoły
Realnej w Krakowie
za rok 1913.

38 8

TREŚĆ:

- I. Simon Simonius jako przedstawiciel wolnomyślicielstwa w Polsce w XVI w.
 - II. Część urzędowa przez dyrektora zakładu.
-



NAKŁADEM FUNDUSZU NAUKOWEGO.

ODBITO W DRUKARNI EUG. I Dr. KAZIMIĘRZA KOZIAŃSKICH w KRAKOWIE
1913.

Sprawozdanie Dyrekcyi

c. k. I. Wyższej Szkoły
Realnej w Krakowie
za rok 1913.

1537/II/64

TREŚĆ:

- I. Simon Simonius jako przedstawiciel wolnomyślicielstwa w Polsce w XVI w.
 - II. Część urzędowa przez dyrektora zakładu.
- *****

Biblioteka Jagiellońska



1002804314



NAKŁADEM FUNDUSZU NAUKOWEGO.

ODBITO W DRUKARNI EUG. I Dr. KAZIMIĘRZA KOZIAŃSKICH w KRAKOWIE
1913.



H00138

"-1913

a. 1216

SIMON SIMONIUS

JAKO PRZEDSTAWICIEL WOLNOMYŚLI- CIELSTWA W POLSCE XVI WIEKU

*Tu praestas utrumque Simon, Sophiaeque
peritus,*

Et Medica aeternum nomen ab arte ferens,

Disputatio de putredine, fol. b 3.

I.

Że arianizm wywarł wpływ na racjonalistyczny rozwój wiary, wiadomo u nas od czasu podjęcia, w spadku po Ossolińskim, Łukaszewiczu, Wiszniewskim, Maciejowskim, ponownych badań na tem mało dotąd wyzyskanem polu ¹⁾. Skoro katechizm rakowski był jednym z najliberalniejszych w świecie, nic dziwnego, że racjonalizm zastępował często miejsce wiary, u ludzi typu Bekiesza, Ślesińskiego, Lewana, Chlewickiego, Aksmanickiego, Łowejki, Simoniusa ²⁾. Że nie brakło takich ludzi, świadczą sami członkowie zboru.

Ten zбір poddał bowiem krytyce to nawet, co uważali za rzecz niezachwianą najskrajniejsi z protestantów. Wynikł stąd sceptycyzm ³⁾, który ogarnął nawet tłumaczenie początku istnienia ⁴⁾. Istnieli zawsze bowiem, wśród arian, ludzie o niepoślednim filozoficznym wykształceniu, którzy sięgali do księgi przyrody, by znaleźć w niej rozwiązanie zagadki. I idąc za my-

¹⁾ A. Brückner: *Różnowiercy polscy*. S. I. Warszawa 1905, str. 136.

²⁾ Tamże, str. 199 — 202.

³⁾ *Przegląd historyczny* z r. 1911, T. XII., str. 270.

⁴⁾ Tamże str. 281.

ślami Telesia, zapytywali o siły działające w przyrodzie ¹⁾. Że zaś był to czas, w którym myśliciel włoski wskazywał na istnienie takich sił światotwórczych, odsuwał działanie czynników nadprzyrodzonych, szukał przyczyn rozwoju w samej przyrodzie, więc i w zborze nie brakło jego zwolenników.

II.

Byli oni także w otoczeniu Batorego, jak świadczy nazwisko jego lekarza Simoniusa. Opiekował się on zdrowiem królewskim w ostatnich latach panowania ; miał zaś za towarzysza Bucellę, który zajął miejsce zmarłego w Siedmiogrodzie, Blandraty ²⁾. Sprowadzony do kraju za pośrednictwem miecznika koronnego Wolskiego, spotkał się z zarzutem przyczynienia się do śmierci królewskiej. Poruszono tę sprawę przed laty ³⁾, by wznowić ją w sposób dojrzały w czasach ostatnich. I oto dziś znamy dzieje sporu, który wywiązał się po śmierci królewskiej, między Simoniusem a Bucellą. Krytyka fachowa przyznaje drugiemu większą wiarogodność ⁴⁾, choć cały spór okazuje, że żaden z lekarzy nie był w poglądzie na charakter choroby królewskiej, pewnym siebie ⁵⁾ i wojował argumentami ślepej wiary w powagi starczytne.

Spór ten wykazał jednocześnie, że Simonius był nie tylko lekarzem, ale, jak słusznie zaznaczył Bucella, raczej filozofem ⁶⁾. Nawrócony przez lubelskich Jezuitów lekarz Wilkowski pomałwiał go nawet o niedowiarstwo, historyk zboru Sandius pominął zaś jego nazwisko ⁷⁾ w rzędzie słynnych arian, choć mówił szeroko o Blandracie. Dopiero znany badacz różnowierstwa Bock nazwał go znakomitym filozofem ⁸⁾, by bronić Simoniusa przed zarzutem ateizmu. Zauważył jednak, że ów filozof często zmie-

¹⁾ Dr. H. Hoffding: *Dzieje filozofii nowożytnej*. T. I. Warszawa 1907, str. 190.

²⁾ A. Kraushar: *Czary na dworze Batorego*. Kraków, 1888, str. 62.

³⁾ *Tygodnik Ilustrowany* z r. 1886, Nr. 206.

⁴⁾ *Przegląd historyczny* z r. 1906, T. II., str. 144.

⁵⁾ Tamże, str. 181.

⁶⁾ Tamże, str. 144.

⁷⁾ *Bibliotheca Antitrinitariorum*. Opus posthumum Chr. Chr. Sandii. Freistadii 1684, str. 28 — 31.

⁸⁾ *Historia Antitrinitariorum*. T. I, V. O., Regiononti O. v. str. 834.

niał wiarę dla korzyści materyalnych, na co kładł nacisk niegdyś lekarz włoski w służbie opiewanego przez Kochanowskiego Dudycza, Squarcialuppi. Skądinąd wiemy, że aptekarz krakowski Ronemberg występował też przeciw Simoniusowi, co razem oświeśla niezbyt dodatnio postać lekarza i filozofa.

Sekretarz węgierski króla oskarżył go nawet o ucieczkę po śmierci królewskiej wraz z żoną i pieniędzmi ze strachu przed odpowiedzialnością¹⁾, pomówił o bezsumienność, bezbożność, rozpustę²⁾. A Squarcialuppi głosił, że Simonius jest człowiekiem bez wiary i zasad. Uważa się za filozofa, choć Boga nie uznaje³⁾, sławi grzech i rozpustę, szerzy cynizm na wzór osławionego Piotra Aretyna⁴⁾. Twierdzi, że niebo jest ojcem, a ziemia matką wszechrzeczy, że ciepło stanowi przyczynę wszystkiego⁵⁾, że niema przyczyn nadprzyrodzonych. Wyznaje epikureizm potępiający małżeństwo, dopuszcza jedynie używanie, by niszczyć zamięłowanie cnoty i wiarę w Boga. To wszystko wypowiada zaś publicznie w symbolu, który ogłosił drukiem w Wilnie.

III.

Wypada teraz zapytać, jak przedstawia się Simonius w oświeceniu własnych pism o charakterze głównie filozoficznym. Wiemy o nim, że opuściwszy Włochy, wykładał w Genewie, potem w Heidelbergu, wreszcie w Lipsku po ustąpieniu Camerariususa. Rozgłośnym był jego spór z teologiem scholastycznym Schegkiusem. Niespokojnego charakteru dowodziło zaś całe życie, którego nie znamy nawet końca⁶⁾. Sam Simonius prze-

¹⁾ *Epistola Gen. Dom. Georgii Chiakor Senatorii Ungari de morbo et obitu ser. magni Stephani R. P. Claudiopoli 1587, fol. B2. Simonius quoque eadem nocte uxorem suam cum pecuniis et suppellectili extra civitatem ablegavit.*

²⁾ Tamże, fol. C4, *Scimus hominem esse nullius prorsus conscientiae, timorisque divini obscoenum scortatorem.*

³⁾ *Simonis Simonii Lucensis, primum Romani, tum Calviniani, deinde Lutherani, denuo Romani, semper autem Athaei summa religio.* Auth. D. M. S. P. Cracoviae 1588, fol. C3.

⁴⁾ Tamże, fol. A4.

⁵⁾ Tamże, fol. C6. *Et in coeli formam quae tamen calor est et qualitas, omnia sentientem et intelligentem.*

⁶⁾ *Allgemeines Geehrten-Lexikon von Ch. G. Jöcher.* Leipzig 1751 str. 612.

nosząc się z uniwersytetu na uniwersytet, uważał siebie za ofiarę prawdy, która zwyciężyć na świecie nie może. Ceniono go jednak niewątpliwie najpierw w Genewie, skoro de Béze poprzedzał jedno z jego dzieł wytwornym pentametrem.

Gdy wystąpił na niwie naukowej, miał już przed sobą dwa-naście lat filozoficznych studyów. Przeczył, jakoby one były przeciwne religii; przeciwnie utrzymywał, że otwierają one drogę do teologii¹⁾. Uzyskawszy doktorat w Padwie, zajmował się wtedy filozofią a zapewne i teologią, skoro musiał uchodzić z rodzinnej Lukki do Genewy. Tu ogłosił swe komentarze do niektórych pism Arystotelesa, który odkrył mu tajniki przyrody i człowieka. Z nim próbował wkroczyć w chaos faktów, rozjaśnić sobie istotę i własności duszy²⁾. I zgadzał się z nim, że w całym stworzeniu tkwi dusza, jako pierwiastek życia i rozrostu, choć człowiek ma jedynie duszę rozumną. Rozprowiał o zmysłach, które są narzędziami tej duszy, o działaniu pamięci, którą utożsamiał z wyobraźnią. Za Arystotelesem powtarzał, że dobro duszy polega na doskonałości moralnej i intelektualnej, której nabywa się wolą i która polega na sprawiedliwym środku. Wybornie rozprawiał³⁾ o cnotach, o stosunku człowieka do społeczeństwa, o szukaniu szczęścia w czynnościach rozumu.

Komentator okazywał niezaprzeczoną znajomość poprzedników, postępował samodzielnie, objawiał opanowanie przedmiotu najzupełniejsze. Każdy ustęp objaśniał rzeczowo i wyczerpująco, żaden odcień myśli arystotelesowej nie uszedł jego uwadze bystrej i przenikliwej. Za swym mistrzem powtarzał, że niema nic bardziej boskiego nad intelligencyę⁴⁾, nią pragnął też dotrzeć do jądra rzeczy. I sądził, że człowiek powinien znać

¹⁾ *Simonis Simonii philosophiae professoris. In Librum Aristotelis Περὶ τῶν αἰσθητῶν καὶ τῶν αἰσθητῶν.* Genevae 1566, fol. 2, *multum Theologo Philosophiae studendum.*

²⁾ Tamże, fol. A 6, *animi naturam eiusque proprietates omni ex parte assidue contemplari.*

³⁾ *Simonii Simonis Luc. Commentariorum In Ethica Aristotelis ad Nicomachum liber unus.* Genevae 1567, fol. 3.

⁴⁾ *Physiologorum omnium principis Aristotelis de anima libri tres. Quibus addita brevis disputatio est... auctore Sim. Simonio Doct. Med. et Philosophiae, eiusdemque in Academiae Lipsiensi publico professore.* Lipsiae 1564, fol. b 2, *nihil est intelligentia et mente divinius..*

najlepiej tę treść boską swej istoty. Ułatwił to zadanie mędrzec ze Stagiry, co skłoniło jego komentatora do zajęcia się jego księgami o duszy w chwili objęcia katedry w Lipsku. Celują one jasnością, imponują głębią, wymagają zapoznania z nimi ludzi, którzy stronili od nich dla rzekomej nieprzystępności lub popsutego tekstu.

Swoje wydanie poprzedzał przedmową rozprawiającą się z przeciwnikami arystotelesowej teorii. Tekst wydania otrzymał w przekładzie łacińskim z greckiego, z rąk humanisty Sophianusa, by zapoznać słuchaczy z czystą myślą arystotelesową¹⁾. W niej widział rozwiązanie tajemnicy, koncepcję metafizyczną, jedną z najwznioślejszych i najbardziej zgodnych z rozumem. Czy może być bowiem coś bardziej głębokiego nad tezę, że rozum ludzki jest pochodzenia boskiego i wraca po śmierci fizycznej człowieka na łono powszechnego Rozumu, z którym jednoczy się sam zupełnie? Ten pogląd podzielał niewątpliwie Simonius, co nie mogło nie podać w wątpliwość jego prawomyślność. Ten pogląd zbliżał go do averrhoistów, którzy odmawiali nieśmiertelności duszom indywidualnym. Ten pogląd zbliżał go do Pomponazziego²⁾, który, w tym wieku, kwestyę nieśmiertelności indywidualnej nazwał zagadnieniem nierozwiązalnym.

IV.

Niema tedy wątpliwości, że podobny pogląd był powodem częstych sporów Simoniusa z otoczeniem. Sądził on, że ambicya i żądza zaszczytów przeszkadzają ludziom w odkrywaniu prawdy. Odwoływał się do ludzi³⁾, którym drogą jest ona przede wszystkim. Oskarżał swego przeciwnika Schegkiusa o nieludzkość, nazywał siebie filozofem dalekim od wszelkiego kłamstwa i zuchwałości⁴⁾. Wskazywał na znaną wszystkim swym słuchaczom miłość prawdy, na swe pochodzenie z miasta wolnego, które

¹⁾ Tamże fol. C 7.

²⁾ Dr. H. Höffding: *Dzieje filozofii nowożytnej*. T. I. Warszawa 1907, str. 20.

³⁾ *Simonis Simonii Luc. Antischeghienorum Liber unus*. Basileae 1870, fol. B 5, *sitis ante Veritatis tribunal, et omnibus quibus potestis modis, ab infamia vindicate innocentes*.

⁴⁾ Tamże, fol. A 7, *Veritatem ubique colui, ut philosophum decet; e mendicio abstinui*.

przemawiać swobodnie swych obywateli nauczyło. Za tę prawdę stracił brata, którego zamordowano w walkach religijnych we Francyi, bibliotekę, którą zabrano mu w Paryżu. Zmieniając często miejsce pobytu ¹⁾, naraził na śmierć żonę, nim w Heidelbergu a potem w Lipsku nauce mógł się spokojnie oddać.

Wie przecież, że teologowie dążą do uciemienienia filozofii ²⁾. Tymczasem ma ona być niezależny, idzie do celu innemi drogami, bywa zdobywaną przez zmysły. Jak Arystoteles, nie wierzy Simonius w nauki odrębne ³⁾. Jest tylko jedna wiedza ⁴⁾, która bada byt, treść, istotę rzeczy. Ta wiedza bada rzeczy ze względu na ich istotę, ilość, jakość; najwięcej uwagi zwraca jednak na istotę, która składa się z czterech żywiołów: materyi, formy, początku, końca. By znać rzecz, trzeba objąć te żywioły. Dyalektyka nie pomoże tu nic. Wiedza opiera się bowiem na obserwacyi faktów, które stanowią podstawę teoryi; te fakta budują wszystko, co stanowi prawdziwą wiedzę. W obronie tych zasad staje zresztą powaga arystotelizmu ⁵⁾. Jest ona wyższą nad wszelką dyalektykę scholastyczną, choć teologowie typu Schegkiusa starają się ją obniżyć. Że prawda zwycięży na świecie nie może, za jej ofiarę uważa się Simonius teraz i później, gdy losy zagnały go do Polski.

Tem gorliwiej zachęcał jednak do studyów nad Arystotelesem ⁶⁾. I sławiąc akademię lipską, w której tylu uczonych mężów zasiada, prawil swym słuchaczom o prawdziwym szlachectwie. Wyjaśniał im, że zależy ona od przymiotów ciała i duszy, a także od zewnętrznych okoliczności. Na te ostatnie składają się bogactwa i godności, prawdziwe jednak szlachectwo wynika z cnoty ⁷⁾. Ona każe panować nad żądzami, polega zaś na roz-

¹⁾ Tamże fol. C 2, *saepe mutare sedem cum familia oportuit.*

²⁾ Tamże, fol. D 3, *germanam ec solidam philosophandi rationem in Theologicis Academicis omni studio conantur opprimere.*

³⁾ Tamże, fol. d 8.

⁴⁾ Tamże, fol. C 3.

⁵⁾ Tamże, fol. 43, *Ergo Schegkio sunt rudes Graeci, Arabes, Latini, Veteres, neotevicique Aristotelis interpretes a me allegati. Ego vero malo cum ipsis esse vadis, quam tecum fatuus.*

⁶⁾ *Simonis Simonii Luc. De vera nobilitate Lipsiae 1572, fol. A 1.*

⁷⁾ Tamże, fol. M 2, *Fontem ex quo Laus, Honor, ac tandem Nobilitas fluit, Virtutem esse statuimus; quae duplex est, Mentis et Moris.*

tropności, sprawiedliwości, umiarkowaniu, dzielności, wspaniałomyślności, prawdomówności. Najważniejszą z nich jest sprawiedliwość, która rozciąga się na wszystkie dziedziny życia. Obowiązuje ludzi każdego stanu, w każdym inaczej się objawia. Zdobywa się ją wolą, która przyzwyczajają duszę do spełniania dobra. I Arystoteles podał przepisy niezrównanej wartości¹⁾. Znajdują się one i u innych starożytnych, by objaśnić nas, że prace mechaniczne nie uchybią nikomu. Kto sobie służy, nie kazi swej cnoty. Jedynie chęć zysku poniża ludzi i uchybia cnotcie.

Jako nieprzyjaciel scholastyki, był Simonius oczywiście zwolennikiem tych, którzy potępiali snucie wniosków formalnych z założeń podyktowanych przez powagi²⁾. Uznawał się więc za przyjaciela Ramusa, który podkopał scholastykę niepoślednio. Za nim zwracał się przeciw sztucznemu sposobowi rozumowania, słauił metodę Ramusa, która uznawała tylko znajdowanie argumentów i stosowanie ich mocą rozsądku. Jak Ramus, zwracał się do przyrody, szukał prawdy u starożytnych, by zagrzewać się do walki przykładem filozofa, zamordowanego przez przeciwników w nocy św. Bartłomieja³⁾. Zaznaczał, że nie kieruje nim nienawiść religii ani osoby, że lubi ustępować. Głosi jedynie potępienie dotychczasowej metody, chcąc nie uważa się za spadkobiercę Ramusa⁴⁾. Nie ścierpi przecież złej wiary paryskich sofistów, którzy zamordowali pogromcę scholastyki⁵⁾, będzie bronił ramizmu, który istotnie rozszerzył się po Europie, by znaleźć kiedyś zwolennika w Baconie. Na tem tle wznowił znów polemikę z Schegkiusem, któremu wykazywał marność scholastyki i niezrozumienie logiki arystotelesowej.

Wydaje się, jakby odtąd zwrócił się całkiem do przyrody, której, jako lekarz, poświęcać się musiał zawodowo. I w me-

¹⁾ Tamże, fol. 9, *O divine Aristoteles, Tu semper et ubique tui fuisti similis: tu nostras animos ad veram religionem pro captu tuo praeponare nunquam desiisti.*

²⁾ *Simonis Simonii Questionum dialecticarum fragmenta.* Basileae 1573, fol. A 2.

³⁾ U Hoffdinga, str. 214.

⁴⁾ *Quaestionum dialecticarum fragmenta*, fol. A 4. *de coetero cave ne Ramum in me resurrexisse putes.*

⁵⁾ Tamże, fol. e 5.

dycynie, jak w filozofii, szedł za powagami starożytnymi, które cytował nieustannie, jak dotąd Arystotelesa, Averrhoesa, Ramusa¹⁾. W tym względzie był niewątpliwie bliskim scholastyków. Wierzył ślepo w Hippocratesa, który był również umysłem filozoficznym, opartym jedynie na obserwacji i zasadach, wydobytych z faktów odosobnionych. Zapatrywał się na człowieka, jako na mały świat zamknięty w wielkim, wierzył w naturę²⁾, leczącą wszelkie schorzenie organizmu. Średniowiecze łączyło zresztą zawsze medycynę z filozofią, a Averrhoes, którego Simonius nazywa wielkim Arabem, radził stosować zawsze prawdy ogólne do poszczególnych przypadków chorobliwych. Wszakże Paracelsus posiłkował się nawet teozofią, wyznawał hermetyczną medycynę, głosił tezę o mikrokosmie, który jest ogniwem łańcucha bez końca i znajduje punkt zaczepienia z władzami przyrody.

I teraz Arystoteles był Simoniusowi przewodnikiem³⁾, gdy rozprawiał o pochodzeniu gorączki, by zwalczać Galena i wogóle filozofować nad przyczynami choroby. Ten sam charakter miały też uwagi nad chorobą starosty warszawskiego Niemsty, który założył zbór kalwiński w Warszawie⁴⁾. Był już Simonius wtedy lekarzem Batorego, któremu poświęcał nawet specjalny traktat medyczny. Jego rozgłos filozofa i lekarza nie mógł z pewnością nie kłuć w oczy innych towarzyszy zawodowych⁵⁾. Popierali go jednak tacy, jak krajeży koronny Filipowski, lubił go sam król dla wykształcenia filozoficznego, którem celował nad innymi dworzanami. Stosunki z drugim lekarzem Bucellą musiały być też poprawne, skoro wzmianki o nim mają charakter przyjazny⁶⁾. Wszczyła się już jednak polemika z Squarcialupim na temat obchodzący jedynie nielicznych wtedy lekarzy.

¹⁾ Z. Boinet: *Les doctrines médicales, leur évolution*. Paris 1911, str. 23.

²⁾ Tamże, str. 26.

³⁾ *Synopsis brevissima nocae theoriae de humoralium februm natura...*

Auth. Sim. Simonis. B. m. 1577, fol. A 2.

⁴⁾ *Zbory i senatorowie protestanccy w dawnej Rzeczypospolitej Warszawa 1905, str. 78.*

⁵⁾ *Disputatio de putredine*. Cracoviae 1584, fol. B 1.

⁶⁾ *Commentariola medica et physica ad aliquot scripta. Cuiusdam Camil-lomarcelli Squarcialuppi Plumbinensis nunc Medicum agentis in Transilvania. Vilno 1584, fol. 2, id a me optimus atque eruditissimus Buecella efflagitavit.*

I oto okazuje się, że lekarz Batorego nie zapomniał i teraz o filozofii. Twierdził mianowicie, co powtarza niewątpliwie za Telesiem ¹⁾, że Bóg istnieje poza materią. Są zaś w przyrodzie dwie siły, które objawiają się pod postacią dwóch rodzajów ruchu. Są nimi rozszerzające ciepło i ściągające zimno, które działają na materię obejmującą niebo i ziemię. Sferą ciepła jest niebo, sferą zimna jest ziemia. Niebo wytwarza wszystko, co znajduje się w jego obrębie, ziemia jest twórczynią wszystkiego, co na niej istnieje. Wynika z tego poglądu, że filozof odsuwa Boga jako współtwórcę rzeczy stworzonych, pozwala działać swobodnie siłom przyrody, otwiera drogę do pojmowania zjawisk w sposób daleki od przypuszczania ciągłej i nieustannej interwencji czynników nadprzyrodzonych. Uznaje wprawdzie, że dzieje się to z rozporządzenia Boga, do owych sił przyrody odnosi się jednak jakby z pogańskim kultem materii. Nie zastanawia się, czy system może mieć uzasadnienie choćby na podstawie zmysłowej obserwacji, powtarza jedynie to, co znalazł u Telesia.

Wystarczyło to jednak Squarcialuppiemu, by oskarżył oskarżonego już, przez Bucellę, o nieuctwo lekarza, także o ateizm. Pomiął drugą część wyznania wiary przeciwnika, jak to zdarza się i dziś w polemice, na pierwszej zbudował oskarżenie o ateizm, które mogło w owych czasach grozić oskarżonemu karą śmierci. Czy miał słuszość w swem oskarżeniu? Tego pytania rozstrzygnąć dziś nie podobna, choć inne świadectwa, jak naprzykład Wilkowskiego, zdawałyby się je popierać. Cel swój przecież osiągnął, gdyż uniemożliwił pobyt w Polsce towarzyszowi w zawodzie. Ten towarzysz pomawiał go o brak wykształcenia filozoficznego, pospolitość, zuchwałość, on zabił go oskarżeniem, które odsunęło od niego nawet współwyznawców arian ²⁾.

¹⁾ Tamże, fol. M 3, *et semper Telesius in sua physiologia dixit.*

²⁾ Tamże. fol. M 3, *Coelum Genitoris loco, Teoram Matris in novum omnium materiatarum productione ex supremi illius Primi, Sempiterni, Omnipotentis et Omnicientis Entis Creatoris Conservatoris, Moderatoris, Vivificatoris, Prospectoris, Largitoris omnium, providentissimeque ordinatione veneramur.*

V.

Jak wykazują powyższe uwagi, był Simonius postacią w dziejach arianizmu niepoślednią i godną uwagi. Wybitny arystotelik, przeciwnik teologii, zwolennik wyzwolenia myśli filozoficznej, należał do ludzi, którzy odrzucili tradycyjny pogląd na świat wraz z scholastyką, obaloną już dawniej. Jego umysłowa fizyonomia nie rysuje się zbyt wyraźnie, skoro w poglądach przyrodniczych zależny był od Telesia, w metodzie rozumowania od Ramusa mimo zaprzeczeń i przechwałek. Chciwy wiedzy, niespokojnego temperamentu, pełen zapewne niedomówień i ostrożności w tem, co głosił, wyobraża zapewne dobrze ów wiek, który i w Polsce miał przedstawicieli swego wolnomysłicielstwa.

A przede wszystkim był lekarzem. Należał tedy do sfery, z której wyszli Stankar, Blandrata, Bucella i inni. Zawód lekarski dziwnie kojarzył się wtedy z herezyą religijną. Wszakże spalony przez Kalwina w Genewie Servet pisał nawet o krążeniu krwi przed genialnym Harveyem. Jako lekarz, buntował się Simonius z całym swym wiekiem przeciw Arabom i powrócił do źródeł, któremi były pisma Hippokratesa. Jako filozof, głosił kult Arystotelesa w jego prawdziwej postaci, choć w poglądach przyrodniczych odwracał się od niego zupełnie. Nie wiadomo, co twierdził o istnieniu duszy poza ciałem. Zdaje się, że, za Arystotelesem, musiał odmawiać jej nieśmiertelności. Moralna jego fizyonomia, którą nam malują współcześni, nie zdaje się chyba wskazywać, by dbał zbyt o życie przyszłe.

Wogóle sądził, że prawdy teologiczne nie mogą zadowolnić filozofa. I idąc za Arystotelesem, starał się nietylko w zakresie etyki, psychologii, fizjologii, wytworzyć sobie pogląd na świat. Uznał jego poglądy jakby za religię, co nie mogło zwrócić jego uwagi i na zagadnienia fizyki. Już medycyna zbliżała go do niej ciągle. Że zaś Arystoteles uznawał także dwie sfery złożone z materji, więc popierał tem niejako pogląd Telesia. Ten pogląd wydał mu się prostszym od arystotelesowego, który przyjmował jeszcze cztery żywioły i sfery księżyca, słońca, planet, gwiazd stałych, które sam Bóg porusza. Nowy pogląd rozsadzał arystotelesowy, który podważył już Mikołaj z Kuzy, Kopernik,

wreszcie, przed laty kilkunastu, Telesio. Odbywało się wtedy ogólne ciążenie ku poznaniu przyrody, tego ciążenia objawem był i Simonius. System arystotelesowy zbijał Paracelsus, mógł zbijać, mimo całego kultu dla mędrca z Stagiry, Simonius. Nim ugruntowało się przyrodoznawstwo nowożytne, myśl ludzka szła naprzód spekulacyami, które lekarz Batorego przyplacił oskarżeniem o ateizm, Giordano Bruno również gorliwy czytelnik Telesia, stosem w Rzymie.

Część urzędowa.

I.

Skład grona nauczycielskiego przy końcu roku szkolnego 1912/13.

1. **Dziurzyński Jan**, c. k. dyrektor w VI randze, radca szkolny.
2. **Borowiczka Tadeusz**, prof. w VIII r., zawiadowca zbiorów geom., uczył do 15 lutego 1913 r. geometrii w kl. IIb, IVa, Va+b i VIa+b, tygodn. godz. 16; od 15 lutego zaś do końca roku szk. na urlopie z powodu choroby.
3. **Flach Józef**, dr. fil., prof. w VIII r., uczył języka niemieckiego w kl. Va+b i VIIa+b; tygodniowo godzin 14.
4. **Grabowski Tadeusz**, dr. fil., prof. w VIII r., prof. nadzw. tyt. hist. lit. pols. na Uniw. Jag., członek kom. egz. dla kandydatów na naucz. szkół średn., członek koresp. Akad. Umiejętności w Krakowie, uczył języka francuskiego w kl. Vb i VIIa+b; tygodniowo godzin 9.
5. **Kielski Bolesław**, prof., zawiadowca biblioteki francuskiej, gosp. kl. IVa, uczył języka francuskiego w kl. IVa+b, Va i VIa+b; tygodniowo godzin 15.
6. **Korczyński Antoni**, dr. fil., prof., docent Uniw. Jag., zawiadowca gabinetu chemicznego, uczył chemii w kl. IVa i IVa+b; tyg. godzin 7 i 4 godz. ćwiczeń.
7. **Krywult Waleryan**, radca szkolny, prof. w VII r., uczył historii w kl. IVa, historii i geografii w kl. VIa+b i VIIa+b; tygodniowo godzin 16.

8. **Kuczyński Stefan**, dr. fil., rzecz. nauczyciel, kurator czytelnicy uczniów, zawiadowca bibl. niem. uczniów, gosp. kl. IVb, uczył języka niemieckiego w kl. IIIa, IVb i VIa+b; tygodniowo godzin 15.
9. **Misky Ludwik**, prof., uczył rysunków odręcznych w kl. Ia, IIa, IIIa+b, VIb i VIIa+b; tygodniowo godzin 22.
10. **Nowicki Franciszek**, prof. w VIII r., zawiadowca bibl. polskiej uczniów, gosp. kl. VIb, uczył języka polskiego w kl. IVb, Va+b i VIb; tygodniowo godzin 14.
11. **Paczowski Jan**, prof. w VIII r., kurator organizacji uczniów szkół średnich w Krakowie, kierownik warsztatów, pracowni fizykalnej uczniów i kółka matem. przyrodn., zawiadowca gabinetu fizykalnego, gosp. kl. VIIb, uczył fizyki w kl. VIb i VIIa+b; tygodniowo godzin 12.
12. **Ptaśnik Jan**, dr. fil., prof. w VIII r., prof. nadzw. tyt. hist. kultury na Uniw. Jag., członek komisji hist. i hist. sztuki Akad. Umiej. w Krakowie; przez cały rok na urlopie z powodu zajęcia na Uniwersytecie.
13. **Saski Sylweryusz**, prof., zawiadowca zbiorów rysunkowych, uczył rysunków odręcznych w kl. Ib, IIb, IVa+b, Va+b i VIa; tygodniowo godzin 22.
14. **Smreczyński Stanisław**, prof. w VIII r., członek komisji fizyogr. Akad. Umiej. w Krakowie, zawiadowca gabinetu przyrodniczego, dyrektor pryw. seminarium żeńskiego im. Preisendanza, uczył historii naturalnej w kl. VIa+b i VIIa+b; tygodniowo godzin 8.
15. **Suchanek Jan**, prof., gosp. kl. IIIa, uczył matematyki w kl. IIIa+b, geometrii w kl. IIIa+b, IVb i VIIa+b; tygodniowo godzin 16.
16. **Ślebodziński Władysław**, naucz., gosp. kl. VIa, uczył matematyki w kl. VIa+b, fizyki w kl. IIIa+b i VIa; tygodniowo godzin 18.
17. **Świdorski Franciszek**, ksiądz, dr. św. teol., prof. w VII r., zawiadowca bibl. pomocy koleżeńskiej, uczył religii w kl. IVb, Va+b, VIa+b i VIIa+b; tygodniowo godzin 14 i 1 egzorta.
18. **Zathey Stanisław**, dr. fil., prof. w VIII r., uczył języka polskiego w kl. IVa, VIa i VIIa+b; tygodniowo godzin 14.

19. **Mojmir Herman**, dr. med., nauczyciel, uczył gimnastyki w kl. Ia+b, IIa+b, IIIa+b, Va, VIa+b i VIIa+b; tygodniowo godzin 22.
20. **Babulski Wacław**, egz. zast. nauczyciela, gosp. kl. Ib, uczył języka polskiego w kl. Ib, historii w kl. Ib, matematyki w kl. Ia+b, chemii w kl. IVb i Va+b; tygodniowo godzin 18 i 4 godziny ćwiczeń.
21. **Gładysz Jan**, zast. naucz., na urlopie z powodu choroby.
22. **Góra Antoni**, zast. naucz., gosp. kl. IIIb, uczył języka niemieckiego w kl. Ib, IIa, IIIb i IVa; tygodniowo godzin 21.
23. **Gwizdała Zygmunt**, zast. naucz., egz. z gimnastyki, gosp. kl. VIIa, uczył matematyki w kl. Vb i VIIa+b, fizyki w kl. IVa+b, gimnastyki w kl. IVa+b i Vb; tygodniowo godzin 24.
24. **Łoziński Paweł**, dr. fil., egz. zast. naucz., przez cały rok na urlopie z powodu zajęcia w Akademii Handlowej w Krakowie.
25. **Niedzielski Tadeusz**, egz. zast. naucz., zawiadowca gab. geogr., gosp. kl. Vb, uczył języka polskiego w kl. IIIa, geografii w kl. IIIa, IVa+b i Va+b, historii w kl. IIIa, IVb i Va+b; tygodniowo godzin 21.
26. **Oświęcimski Bronisław**, zast. naucz., gosp. kl. Va, uczył języka polskiego w kl. IIIb, historii w kl. IIIb, matematyki w kl. IIa, IVa+b i Va, geometrii w kl. IIa; tygodniowo godzin 22.
27. **Płonka Ludwik**, ksiądz, zast. naucz., uczył religii w kl. Ia+b, IIa+b, IIIa+b i IVa; tygodniowo godzin 14 i 1 egzorta.
28. **Prauziński Władysław**, egz. zast. naucz., zawiadowca biblioteki naucz., gosp. kl. IIb, uczył języka niemieckiego w kl. Ia i IIb, geografii w kl. Ia+b, IIa+b i IIIb; tygodniowo godzin 22.
29. **Puk Zenon**, egz. zast. naucz., od 15 lutego uczył geometrii w kl. IIb, IVa, Va+b i VIa+b; tygodniowo godzin 16 i asystował przy nauce geometrii w kl. IIa, IIIa+b, IVb i VIIa+b, a do 15 lutego jako asystent asystował przy nauce geometrii w kl. IIa+b, IIIa+b, IVa+b, Va+b, VIa+b i VIIa+b.

30. **Semkowicz Eugeniusz**, zast. naucz., gosp. kl. IIa, uczył języka polskiego w kl. IIa+b, francuskiego w kl. IIIa+b, historii w kl. IIa+b; tygodniowo godzin 20.
31. **Sędzimir Jan**, egz. zast. naucz., gosp. kl. Ia, uczył języka polskiego w kl. Ia, historii w kl. Ia, matematyki w kl. IIb, historii naturalnej w kl. Ia+b, IIa+b i Va+b; tygodniowo godzin 20.

1. **Michejda Karol**, proboszcz gminy ewang., udzielał religii ewangelickiej.
2. **Künstlinger Dawid**, dr. fil., udzielał nauki religii mojżeszowej w 7 godzinach tygodniowo.

Asystenci :

1. **Pieniążek Józef** zajęty w 16 godz. tyg. na lekcjach rysunków odręcznych (kl. Ib, IIb, Va+b i VIa) i uczył kaligrafii w kl. Ia+b.
2. **Zamorski Kordyan** zajęty w 18 godz. tyg. na lekcjach rysunków odręcznych.

Nauczyciele przedmiotów nadobowiązkowych :

1. **Callier Oskar**, emer. prof., udzielał nauki języka angielskiego; tygodniowo godzin 4.
2. **Heczko Jan**, zast. naucz. II. szk. realnej, udzielał nauki stenografii; tygodniowo godzin 4.
3. **Prauziński Władysław** j. w., udzielał nauki śpiewu w I półroczu; tygodniowo godzin 4.
4. **Garbusiński Kazimierz**, organista, udzielał nauki śpiewu w II półroczu; tygodniowo godzin 4.

Służba szkolna :

1. **Wojtowicz Jan**, sługa pomocniczy.
2. **Szafraniec Michał**, sługa pomocniczy.

II.

Zmiany w gronie nauczycielskiem w ciągu roku
szkolnego 1912|13.

1. Rozp. z 3 lipca 1912 l. 10.303 nadała c. k. Rada szk. kraj. Szczepańskiemu Józefowi posadę naucz. w gimn. w Mielcu.
2. Rozp. z 1 lipca 1912 l. 10.364 nadała c. k. Rada szk. kraj. drowi Adwentowskiemu Karolowi posadę naucz. w szk. realnej w Tarnobrzegu.
3. Rozp. z 1 lipca 1912 l. 6.377 przeniosła c. k. Rada szk. kraj. naucz. dra Kuczyńskiego Stefana z gimn. w Samborze do tut. zakładu.
4. Rozp. z 25 lipca 1912 l. 12.650 zamianowała c. k. Rada szk. kraj. asystenta Waśkowskiego Tadeusza zast. naucz. w IV gimn. w Krakowie.
5. Rozp. z 19 lipca 1912 l. 12.653 przeniosła c. k. Rada szk. kraj. zast. naucz. Babulskiego Wacława z II szk. realnej w Krakowie do tut. zakładu.
6. Rozp. z 25 lipca 1912 l. 11.216 zamianowała c. k. Rada szk. kraj. asystenta Dołżyckiego Leona zast. naucz. w Stanisławowie.
7. Rozp. z 24 sierpnia 1912 l. 11.764 przeniosła c. k. Rada szk. kraj. profesora Ślebodzińskiego Władysława z szkoły realnej w Tarnobrzegu do tut. zakładu.
8. Rozp. z 31 sierpnia 1912 l. 14.834 przeniosła c. k. Rada szk. kraj. zast. naucz. dra Milczanowskiego Henryka do II szkoły realnej w Krakowie.
9. Rozp. z 31 sierpnia 1912 l. 14.833 przeniosła c. k. Rada szk. kraj. zast. naucz. Górę Antoniego z II szkoły realnej w Krakowie do tut. zakładu.
10. Rozp. z 4 września 1912 l. 14.616 zamianowała c. k. Rada szk. kraj. Pieniążka Józefa asystentem przy nauce rys. odręcznych.
11. Rozp. z 6 września 1912 l. 15.196 przeniosła c. k. Rada szk. kraj. zast. naucz. Sędzimira Jana z gimn. w Złoczowie do tut. zakładu.

12. Rozp. z 13 września 1912 l. 15.348 zamianowała c. k. Rada szk. kraj. Zamorskiego Kordyana asystentem przy nauce rys. odręcznych.
13. Rozp. z 30 marca 1913 l. 10.901 zamianowała c. k. Rada szk. kraj. asystenta Puka Zenona zast. naucz. w tut. zakładzie. (Przysięgę składał 6 kwietnia 1913 r.).

-
1. Jego ces. i król. Apost. Mość Najwyższem postanowieniem z 16 stycznia 1913 r. raczył najmiłościwiej przyznać dyrektorowi Dziurzyńskiemu Janowi, c. k. Radcy szkolnemu rangę VI. (Rozp. R. S. K. 28 stycznia 1913 l. 1.442).
 2. Rozp. z 16 lipca 1912 l. 10.120 przyznała c. k. Rada szk. kraj. profesorowi Miskyemu Ludwikowi pierwszy dodatek 5-cioletni.
 3. Rozp. z 14 września 1912 l. 390 (Prez. R. S. K.) przyznała c. k. Rada szk. kraj. profesorom drowi Ptaśnikowi Janowi i Nowickiemu Franciszkowi VIII rangę (Reskr. M. W. i O. 28 lipca 1912 l. 30.023).
 4. Rozp. z 18 marca 1913 l. 4.674 przyznała c. k. Rada szk. kraj. profesorowi Suchankowi Janowi drugi dodatek 5-cioletni.

-
1. Rozp. z 3 lipca 1912 l. 9.037 zniżyła c. k. Rada szk. kraj. prof. drowi Grabowskiemu Tadeuszowi obowiązkowy wymiar godzin na r. s. 1912/13 (jako nadzw. prof. Uniw.).
 2. Rozp. z 3 lipca 1912 l. 9.040 zniżyła c. k. Rada szk. kraj. prof. drowi Korczyńskiemu Antoniemu obowiązkowy wymiar godzin na r. s. 1912/13 (jako docentowi Uniw.).
 3. Rozp. z 3 lipca 1912 l. 8.876 udzieliła c. k. Rada szk. kraj. prof. drowi Ptaśnikowi Janowi urlopu rocznego dla dokonania prac naukowych.
 4. Rozp. z 5 września 1912 l. 1.605 udzieliła c. k. Rada szk. kraj. drowi Łozińskiemu Pawłowi bezpłatnego urlopu rocznego dla umożliwienia udzielania nauki w Akad. Handlowej.

5. Rozp. z 7 września 1912 l. 14.696 przedłużyła c. k. Rada szk. kraj. zast. naucz. Gładyszowi Janowi urlop do końca I półrocza, a rozp. z 3 lutego 1913 r. l. 1.555 do końca II półrocza celem poratowania zdrowia.
 6. Rozp. z 13 września 1912 l. 12.595 zniżyła c. k. Rada szk. kraj. prof. Smreczyńskiemu Stanisławowi obowiązkowy wymiar godzin na r. s. 1912/13 celem umożliwienia kierownictwa pryw. seminarjum żeńskiego im. Preisendanza.
 7. Rozp. z 30 marca 1913 l. 5.175 udzieliła c. k. Rada szk. kraj. prof. Borowiczce Tadeuszowi urlopu do końca r. s. celem poratowania zdrowia.
-

III.

Wykaz przerobionych lektur.

Lektura polska.

KLASA Va+b.

Lektura obowiązkowa :

Kochanowskiego : „Odprawa posłów greckich“, „Treny“.
Zimorowicza : Sielanki : „Burda ruska“, „Kozaczyzna“. Pasek : „Pamiętniki“.

Lektura nadobowiązkowa :

Kraszewski : „Stara baśń“, „Dziecię starego miasta“. Rodziewiczówna : „Dewajtis“, „Szary proch“, „Byli i będą“. Łoziński : „Czarny Matwij“, „Skarb watażki“. Prus : „Placówka“. Korzeniowski : „Karpaccy górale“. Konopnicka : „Pan Balcer w Brazylii“. Orzeszkowa : „Nad Niemnem“. Sienkiewicz : „Trylogia“. Żeromski : „Syzyfowe prace“, „Rozdziobią nas kruki“. Pol : „Mohort“.

KLASA VIa.

Lektura obowiązkowa :

Krasicki : „Satyry“ i „Przypadki imci pana Doświadczyńskiego“. Zabłocki : „Fireyk w zalotach“. Niemcewicz : „Powrót posła“. Feliński : „Barbara Radziwiłłówna“. Brodziński : „Wiesław. Mickiewicz : „Wiersze z czasów uniwersyteckich“, „Ballady i romanse“, „Grażyna“, „Dziady“ część I, II i IV. „Sonety“, „Konrad Wallenrod“. Rzewuski : „Listopad“.

Lektura nadobowiązkowa :

Krasickiego : „Myszeis“, „Monachomachia“, „Pan Podstoli“, Morawskiego : „Dworzec mojego dziadka“. Zabłockiego : „Sarmatyzm“. Chmielowskiego : „Adam Mickiewicz“. Władysława Mickiewicza : „Żywot A. Mickiewicza“. Konopnickiej : „A. Mickiewicz“, Tretiak : „Młodość Mickiewicza“. Łozińskiego : „Prawem i lewem“.

KLASA VIb.

Lektura obowiązkowa :

Krasicki : „Myszeis“, „Wojna Chocimska“. Trembecki : „Zofiówka“. Brodziński : „Wiesław“. Woronicz : „Sybilla“. Niemcewicz : „Powrót posła“. Mickiewicz : „Grażyna“, „Dziady“ (II, IV, III). „Wallenrod“, „Sonety krymskie“. Malczewski : „Marya“. Goszczyński : „Zamek kaniowski“, „Sobótka“.

Lektura nadobowiązkowa :

Korzeniowski : „Spekulant“, „Kollokacya“. Rzewuski : „Pamiętniki Soplicy“, „Listopad“. Chodźko : „Pamiętniki kwe-starza“. Sienkiewicz : „Quo vadis“, „Krzyżacy“. Kaczkowski : „Olbrachtowi rycerze“, „Bitwa o chorążankę“. Korzeniowski : „Spekulant“, „Kollokacya“. Żeromski : „Ludzie bezdomni“. Rydel : „Zaczarowane koło“. Tetmajer : „Ksiądz Piotr“. Benedyktowicz : „Zakłete jezioro“.

KLASA VIIa + b.

Lektura obowiązkowa :

Mickiewicz : „Konrad Wallenrod“, „Dziady“ cz. III. „Księgi narodu polskiego“, „Pan Tadeusz“. Malczewski : „Marya“, Goszczyński : „Zamek kaniowski“. Fredro : „Śluby panięskie“, „Zemsta“, „Zrędnosc i przekora“. Słowacki : „Godzina myśli“, „Bielecki“, „Kordyan“, „Anhelli“, „Ojciec zadzumionych“, „Balladyna“, „Lilla Weneda“, „Beniowski“ (2 pieśni). Krasiński „Nieboska komedya“, „Irydyon“, „Przedświt“, „Psalmy przyszłości“. Korzeniowski : „Mnich“, „Kollokacya“. Pol : „Mohort“. Kraszewski : „Powrót do gniazda“. Wyspiański : „Wesele“.

KLASA VIIa + b.

Lektura nadobowiązkowa :

Kallenbacha : „Z. Krasiński“. Zaleskiego przekł. „Rapsody serbskie“. Goszczyńskiego : „Oda“ i „Straszny strzelec“. Fredry : „Pan Jowialski“, „Damy i huzary“, „Pan Geldhab“, „Ciotunia“, „Wielki człowiek do małych interesów“, „Nocleg w Apeninach“, „Mąż i żona“, „Dożywocie“. Krasińskiego : „Władysław Herman“, „Agaj Han“, „Niedokończony poemat“, „Dzień dzisiejszy“, „Ostatni“. Słowackiego : „Mazepa“, „Samuel Zborowski“, „Zawisza czarny“, „Mistyka“, „Hugo“, „Mnich“, „Arab“, „Sen srebrny Salomei“. „Książę niezłomny“ Calderona w przekł. Słowackiego.

Lektura niemiecka.

KLASA Va + b.

Lektura szkolna :

Goethe : „Hermann und Dorothea“ (wyd. Graesera).

Lektura domowa obowiązkowa :

I. półrocze. Franz Hofmann : „Erzählungen“ (przeważnie opowiadania historyczne) ; Goethe : „Reineke Fuchs“ lub Körner, „Zriny“, do wyboru. II. półrocze. Goethe : „Reineke Fuchs“ lub Körner, „Zriny“ zależnie od tego, którego utworu uczeń w I półroczu nie czytał. Dowolnie wybrany dramat Schillera, Goethego lub Lessinga, a mianowicie : Schiller : „Kabale und Liebe“. Schiller : „Wilhelm Tell“. Goethe : „Iphigenie auf Tauris“. Lessing : „Minna von Barnhelm“, Lessing : „Philotas“.

Lektura domowa nadobowiązkowa :

Grimm : „Kinder und Hausmärchen“. „Deutsche Heldensage“. (wyd. Graesera). Hofmann : „Erzählungen“.

Schiller : „Die Räuber“, „Die Jungfrau von Orleans“. Lessing : „Minna von Barnhelm“. Grillparzer : „Die Ahnfrau“. Shakespeare : „Macbeth“.

Prócz tego deklamacya : Schiller : „Der Taucher“. Mosen : „Die letzten Zehn vom vierten Regiment“.

KLASA VIa+b.

Lektura obowiązkowa :

Schiller : „Wallenstein I i II“, „Jungfrau von Orleans“.

Lektura nadobowiązkowa :

Lessing : „Minna von Barnhelm“. Körner : „Zriny“.

KLASA VII a + b.

Lektura szkolna : Goethe : „Faust I“, (wydanie Graesera)

Lektura domowa obowiązkowa : Schiller : „Wilhelm Tell“, „Demetrius“, „Don Carlos“. Goethe : „Torquato Tasso“, „Iphigenie auf Tauris“, „Dichtung und Wahrheit“. Lessing : „Emilia Galotti“. Grillparzer : „Sappho“, „König Ottokars Glück und Ende“. Kleist : „Kätchen von Heilbronn“, „Prinz von Homburg“.

Lektura domowa nadobowiązkowa : Wagner : „Parsifal“, „Meistersänger“. Freytag : „Soll und Haben“. Sudermann : „Frau Sorge“. Hauptmann : „Die versunkene Glocke“.

Lektura francuska.

KLASA VIa+b.

Lektura obowiązkowa :

Le Bourgeois-gentilhomme Molière'a.

Lektura nadobowiązkowa :

„Les Misérables“ V. Hugo. „Trois Mousquetaires“ Dumasa.
„Les Misérables“ V. Hugo.

KLASA VIIa+b.

Lektura obowiązkowa :

Cyrano de Bergerac par Edmond Rostand.

Lektura nadobowiązkowa :

Philosophie de l'art par Hippolite Taine.

Manon Lescaut par Prevost d' Exiles.

Notre Dame de Paris per Victor Hugo.

Materiał naukowy z religii mojżeszowej.

Kl. I. Historia biblijna : Od stworzenia świata do śmierci Mojżesza. Modlitwy poranne : 18 błogosławieństw. 10 przykazań. Znaczenie świąt.

Kl. II. Historia biblijna : Od Jozuego do podziału państwa. Modlitwy wieczorne : lechu nerannenu. 10 przykazań. Znaczenie świąt.

Kl. III. Historia biblijna : Od podziału państwa do powrotu z niewoli babilońskiej. Hallel. Podział Pisma świętego. Główne nauki wiary mojżeszowej.

Kl. IV. Historia od Izraelitów pod panowaniem Syrii do Bar Kochby. Modlitwy na święto : Szaloś refalin. Pismo apokryficzne. Podział nabożeństwa.

Kl. V. Żywot Maimonidesa. 13 artykułów wiary według Maimonidesa. .

Kl. VI. Abot. I—II.

Kl. VII. Abot. IV—V. Psalmi 104. 121—130.

Materiał naukowy z nauki języka angielskiego.

Cel. Znajomość gruntowna form gramatycznych i składni w ogólnych zarysach. Zrozumienie niezbyt trudnych ustępów prozaicznych i poezji. Wprawa w używaniu języka w słowie.

Materiał naukowy 1) niższego kursu.

Najważniejsze zasady gramatyczne ze szczególnem uwzględnieniem liczebników i czasowników prawidłowych. Ustne ćwiczenia w celu ugruntowania wiedzy gramatycznej. Odpowiedzi na łatwe pytania z zakresu życia codziennego. Lektura łatwiejszych ustępów prozaicznych i poezji z Royal Readers (Nr. III) i rozmówki z nią połączone.

2) wyższego kursu.

Powtórzenie i pogłębienie elementarnej gramatyki, tylko ze szczególnem uwzględnieniem czasowników nieprawidłowych. Składnia w ogólnych zarysach. Lektura trudniejszych ustępów z Royal Readers (Nr. III) i rozmówki z nią połączone.

Materiał naukowy z nauki śpiewu.

W pierwszym półroczu r. szk. 1912/13 przerobiono na niniejszym kursie liczącym 20 uczniów z teorii muzyki : gamy, inter-

walle, pauzy, główne gamy dur i moll. Śpiewano na chór mieszany (na dwa lub cztery głosy) pieśni kościelne przygodne, do Matki Boskiej, adwentowe, kolendy, i Kyrie. Frekwencja była bardzo regularna. Na kursie wyższym liczącym uczniów 15 śpiewano na głosy męskie pieśni kościelne przygodne, do matki Boskiej, adwentowe, kolendy, do Najśw. Sakramentu.

Od 1-szego lutego do końca roku szkolnego 1913, przerobiono na I-szym kursie liczącym 20 uczniów, ćwiczenia w teorii poznania nut, ich wartość, oraz trafianie głosem interwali, z utworów wokalnych 6 pieśni kość. na dwa gł. i 5 na chór mieszany. Na II-gim kursie liczącym 25 uczniów, przerobiono ćwiczenia teoretyczno wokalne, 3 moteta z Muzyki Saera, chór męski, i 5 pieśni kość. chór mieszany.

Materyał naukowy z nauki stenografii.

Kurs niższy :

I. Alfabet stenograficzny, grupy spółgłoskowe, tworzenie wyrazów z samogłoską e, ę, a, i (y), o, ą, u (ó). Dwugłoski i jutowane samogłoski, zrostki i zakończenia.

II. Skracanie wyrazów, opuszczanie końcówek deklinacyjnych. Znaczniki, abrewiatury, znaki pisarskie.

Kurs wyższy :

III. Skracanie zdań : 1) skrócenie początkowe, 2) skrócenia końcowe, 3) skrócenia środkowe, 4) skrócenia mieszane, 5) skrócenia logiczne.

IV.

Tematy wypracowań piśmiennych.

a) w języku polskim.

KLASA Va.

Zamek królewski na Wawelu. — Dlaczego Reya nazywamy ojcem literatury. — Rozbiór wiersza Kochanowskiego p. t. „Chroni się poeta“. — Rozwój pryncypatu w Rzymie. — Moja ulubiona książka. — Stopniowanie bólu w Trenach. — Pomniki na placach i plantach Krakowa. — Skarga a Starowolski. — Niedola żeńców. — Charakterystyka jednego z bohaterów Trylogii Sienkiewicza.

KLASA Vb.

Rynek krakowski. — Polityczne obawy Reya o przyszłość Rzeczypospolitej. — Aluzye polityczne w „Odprawie posłów greckich“. — Przyczyny upadku państwa rzymskiego. — Sprawozdanie z lektury domowej — „Ojciec zadzumionych“ a „Treny“ Kochanowskiego. — Sukiennice i muzeum krakowskie. — Miłość ojczyzny w kazaniu sejm. Skargi. — Czasy Jana Kazimierza w sielankowej poezji polskiej XVII w. — Ucieczka Zagłoby z Heleną.

KLASA VIa.

Stanisław August w świetle satyry Krasickiego p. t. „Do króla“. — Charakterystyka imci pana Doświadczańskiego. — Bracia Strawinscy. — Jakie zalety powinno mieć polskie wy-

pracowanie piśmienne? — Zasługi Kołłątaja. — Tendencya „Powrotu Posła“. — Znamiona poezji pseudoklasycznej. — Tok myśli w „Odzie do młodości“. — Charakterystyczne cechy rzeźb barokowych. — Życie komórki.

KLASA VIb.

Wojna chocimska w poezji polskiej. — Liberum veto w świetle poglądów Konarskiego. — Pierwiastek patryotyczny u poetów V okresu. — Granice między światem roślinnym a zwierzęcym. — Opowiadanie stuletniego dębu. — Mesyjanistyczne pierwiastki w „Sybilli“ Woronicza. — Co klasycy zarzucali romantykom? — Co mówi Mickiewicz o sobie i o klasykach w balladzie „Romantyczność“. — Rozbiór estetyczny sonetu „Stepy Akermańskie“. — Mickiewicz a Puszkina.

KLASA VIIa.

Wallenrod jako działacz. — Jakie nowe wartości wprowadza w poezję naszą „Marya“ Malczewskiego. — Na czym polega komiczność postaci Papkina? — Styl literacki a styl naukowy. — Przewodnia myśl „Kordyana“. — Cele Pankratego a cele hr. Henryka. — Piękno a charakter. — Promienie niewidzialne.

KLASA VIIb.

Przewodnia myśl Improwizacji Konrada. — Byronizm w „Maryi“ Malczewskiego. — Na czym polega komiczność postaci Albina? — Projekt przemówienia na wieczorku trzech Wieszców. — Przewodnia myśl „Anhellego“. — Rola poezji w życiu hr. Henryka. — Jednostka a społeczeństwo. — Światło a ciepło.

b) w języku niemieckim.

KLASA Va+b.

Der goldene Tod (n. d. Schullektüre) — Meine letzten Schulferien. — Übersetzung aus dem Polnischen. — Der Ring-

platz in Krakau. — „Der Mönch von Geisterbach“. — „Der Handschuh“. — Sobieski vor Wien. — Inhaltsangabe der Ballade von Mickiewicz „Powrót taty“. — Schillers „Handschuh“. Übersetzung aus dem Polnischen.

KLASA VIa

Mein Lieblingstier. — Reinekes Verteidigungsrede. — Hagen von Tronje. — Wie wird man Ingenieur? — Gustav Adolf. — Fahrende Leute. Ihr Leben und Dichten. — Eine freie Übersetzung aus dem Polnischen. — Der strebsame Student. — Das deutsche Drama des Mittelalters. — Die Bankettszene und ihre Folgen.

KLASA VIb.

Moderne Verkehrsmittel. — Reinekes Verteidigungsrede. — Siegfrieds Tod. — Gibt es eine deutsche Einheitssprache? — Ludwigs XIV. Stellung in Europa. — Fahrende Leute. — Eine freie Übersetzung aus dem Polnischen. — Der wahre Freund. — Nächtlicher Geisterspuk in Bürgers „Lenore“. — Auf welche Weise sucht Oktavio Piccolomini seinen Sohn von den verräterischen Plänen Wallensteins zu überzeugen?

KLASA VIIa + b.

Die Zueignung zu Goethes „Faust“. — Das National-Museum in Krakau. — Übersetzung aus dem Polnischen. — Ein Charakterbild aus der Weltgeschichte. — Die Grundideen von Schillers „Lied von der Glocke“. — Übersetzung aus dem Polnischen. — Die Feuersbrunst nach Schillers „Lied von der Glocke“. — Übersetzung aus dem Polnischen.

c) w języku francuskim.

Va.

- 1) Décrivez votre rentrée après les vacances de cette année.
- 2) Quels sont les souvenirs polonais qu'on trouve à Paris? 3) Exercice de grammaire. 4) „La cigale et la fourmi“, fable de La

Fontaine, racontée en prose. 5) Lettre à son ami pour lui faire part de ses nouvelles. 6) Exercice de grammaire. 7) Décrivez la scène que représente l'image. 8) Exercice de style. 9) Qu'est-ce que Casimir a vu à Versailles? 10) Racontez un voyage que vous avez fait en chemin de fer. 11) Exercice de grammaire. 12) „Les Hirondelles“, petit poème par Béranger mis en prose. 13) Dites ce que vous savez des moyens de correspondance. 14) Exercice de grammaire. 15) Traduction de polonais en français. 16) Caractérissez les principaux moyens d'éclairage. 17) Exercice de grammaire.

Vb.

1) Comment un jeune Polonais arriva à Paris et s'y installa? 2) Traduction de polonais en français. 3) Quelle est l'histoire de la langue française jusqu'à son apparition dans la littérature? 4) Quels souvenirs patriotiques trouve un jeune Polonais pendant ses promenades dans les quartiers et les environs de Paris? 5) Exercice de grammaire. 6) Traduction de polonais en français. 7) Qu'a vu le jeune Polonais pendant son séjour en France? 8) Exercice de grammaire. 9) Exercice de grammaire. 10) Traduction de français en polonais. 11) Exposer le procédé à l'aide duquel on arrive à avoir un livre imprimé 12) Comment on extrait les métaux des minerais et quelle est la structure des hauts-fourneaux qui produisent l'acier? 13) Exercice de grammaire. 14) Traduction de polonais en français. 15) Comment l'homme a pu subjuguier les forces de la nature? 16) Rédiger une lettre communiquant à votre ami vos projets de vacances. 17) Traduction de polonais en français.

VIa + b.

1) Quelle est l'histoire de la formation de la langue française? 2) Caractérissez les moyens de locomotion que vous connaissez. 3) Exercice de grammaire, 4) Quels sont les principaux caractères des romans du cycle breton comparés avec ceux des chansons des geste? 5) Dites ce que vous savez des produits agricoles de la France. 6) Exercice de grammaire. 7) Qu'est-ce que la Renaissance? 8) Exercice de style. 9) Déve-

lopez l'idée principale du poème „Le Sol natal“ par Du Bellay. 10) Dites ce que vous savez de l'industrie métallurgique en France. 11) Montrez les principales différences et ressemblances entre les tragédies de Corneille et celles de Racine. 12) Exercice de grammaire. 13) Portrait d'un jeune homme modèle. 14) Caractériser Harpagon. 15) Exercice de style. 16) Voltaire et Rousseau. (Parallèle).

VIIa + b.

1) Quel est le rôle de Me de Staël dans la littérature européenne? 2) Traduction de polonais en français. 3) Quelles sont les raisons qui ont assuré longtemps à la littérature française une place exclusive dans la culture des classes intelligentes en Pologne? 4) Napoléon dans la poésie polonaise de l'époque romantique. 5) En quoi diffère le romantisme du classicisme et quels sont ses résultats dans la poésie et dans le roman de la première moitié du 19e siècle? 6) Comment Balzac caractérise l'homme et la société de son époque? 7) Quelles sont les principales causes qui ont assuré à la littérature française sa place prépondérante parmi les littératures européennes? 8) En quoi diffère le naturalisme du romantisme et quels sont ses principaux représentants? 9) Traduction de français en polonais. 10) Traduction de polonais en français. 11) Qu'est ce que le symbolisme dans la poésie et quels sont ses principaux représentants? 12) Traduction de français en polonais.

ZBIORY NAUKOWE.

A) Nabytki do gabinetów :

Gabinet fizykalny.

1. Lampa naftowa do galwanometru	kor.	9.60
2. Elektromagnes Weinholda	„	54.—
3. Rura Röntgena	„	40.—
4. Dwie rury Tesli	„	15.—
5. Woltmeter do akumulatorów	„	12.—
6. Trzy akumulatory o pojemn. 32 Ampg. dar prof. Paczowskiego.		
7. Mostek Wheatstona, dar prof. Paczowskiego.		

Gabinet chemiczny.

1. Modele atomów do wyjaśnienia konfiguracji przestrzennej związków organicznych, sztuk 19, dar — wartość	kor.	23.—
2. Modele atomów (z gumy) 12 sztuk, dar, wartość	„	6.60
3. Metalowa chłodnica Waltera, 1 sztuka, dar, wartość	„	3.70

Gabinet rysunków geometrycznych.

Model obramowania drzwi z drzewa	kor.	60.—
Model przenikania ostrosłupów	„	13.—
Model przenikania graniastosłupów	„	18.—
Lineał żelazny do obcinania rysunków	„	7.—
Połączenie drewniane krzyżowe	„	2.50

Gabinet historyi i geografii.

1. Langhans : Wirtschaftskarte von Europa (1 mapa)	kor.	28.40
2. Langls : Bilder zur Geschichte (8 szt.)	„	28.80
3. Hölze : Paryż (1 obraz)	„	8.20

Gabinet historyi naturalnej.

Zoologia : Matzdorf : 7 tablic biologicznych	kor.	50.40
Pfurtscheller : tablica 24	„	12.—
Botanika : Biologiczne wyposażenie nasion i owoców	„	40.—
Sprzęty : Lupa binokularna	„	48.—

Gabinet rysunków odręcznych.

3 reprodukcye od Altenberga	kor.	15.—
2 zakończenia z bram katedry na Wawelu	„	10.—
2 modele gałęzi kutyh	„	6.—
3 odlewy główek Wita Stwosza	„	4.—
1 chimera (odlew z gipsu)	„	3.50
3 modele zakopiańskie : 2 czerpaki, 1 talerz	„	11.—
6 ptaków : 2 jastrzębie, 1 sowa, 1 sojka, 1 kaczka i 1 wrona	„	20.—
1 łasica (dar ucznia Kollata)		

B) Nabytki do biblioteki.

Biblioteka nauczycielska.

C z a s o p i s m a : 1) Biblioteka warszawska, 2) Czasopismo pedagogiczne (dar c. k. Rady Szk. kraj.). 3) Chemik polski, 4) Jahrbuch des höheren Unterrichtswesens, 5) Książka, 6) Kunst für Alle, 7) Kwartalnik historyczny, 8) Lehrproben und Lehrgänge, 9) Literarisches Zentralblatt für Deutschland, 10) Mitteilungen der k. k. geographischen Gesellschaft in Wien, 11) Muzeum, 12) Pamiętnik literacki, 13) Poradnik językowy, 14) Przegląd polski, 15) Przewodnik bibliograficzny, 16) Revue

de deux Mondes, 17) Wszechświat, 18) Zeitschrift für den physikalischen und chemischen Unterricht, 19) Zeitschrift für das Realschulwesen.

Dary Akad. Um. w Krakowie.

1. Archiwum komisji historycznej, t. XI. 1909—1913.
2. Archiwum komisji prawniczej, t. IX. 1913.
3. Bieńkowski Petrus, De speculis etruscis et cista in museo principum Czartoryski, Cracoviae asservatis 1912.
4. Bulletin international de l'Academie des sciences de Cracoviae; classe de philologie, d'histoire et de philosophie, za rok 1912.
5. Bulletin international de l'Academie des sciences de Cracoviae; classe des sciences mathematiques et naturelles, obie serye za r. 1912.
6. Chmiel Adam, Źródła do historii sztuki i cywilizacji w Polsce, t. I. 1911.
7. Czubek Jan, Katalog rękopisów Akad. Um. w Krakowie; dodatek I. 1912.
8. Czubek Jan, Rękopisy Hr. Morstinów w Krakowie 1911.
9. Horodyski Władysław, Bronisław Trentowski, 1913.
10. Jabłonowski Aleksander, Historia Rusi południowej do upadku Rzeczypospolitej polskiej. 1912.
11. Jachimecki Zdzisław, Wpływy włoskie w muzyce polskiej, I. 1911. Dar Ak. Um. w Krakowie.
12. Katalog literatury naukowej polskiej wyd. przez kom. bibliograficzną wydz. mat.-przyrod. Ak. Um. w Krak., t. XII., r. 1912. t. I. i II.
13. Kirkor-Kiedroniowa Zofia, Włościanie i ich sprawa w dobie organizacyjnej i konstytucyjnej Królestwa Polskiego, 1912.
14. Korzon Tadeusz, Dzieje wojen i wojskowości w Polsce, t. I—III. 1912.
15. Materiały i prace kom. językowej Ak. Um. w Krakowie, t. V. 1912.
16. Monumenta Poloniae Vaticana, tomy I i II (1207—1374). 1912.
17. Pisarze dziejów polskich; t. XXI. Dyaryusze i akta sejmowe z roku 1591—1592. wyd. 1911.

18. Rocznik Akad. Um. w Krakowie rok 1911—12, wyd. 1912.
19. Rozprawy Ak. Um. wydz. filologiczny, serya III. t. V i VI. 1913.
20. Rozprawy Ak. Um. wydz. histor.-filozoficznego, serya II, t. XXX. 1912.
21. Rozprawy Ak. Um. wydz. matem.przyrodniczego, serya III, t. XII. A i B. 1912.
22. Rybarski Roman, Nauka o podmiocie gospodarstwa społecznego. 1912.
23. Skibiński Mieczysław, Europa a Polska w dobie wojny o sukcesyę austryacką w latach 1740—1745. 2 tomy, 1913.
24. Smolarski Mieczysław, Poezya legionów. 1912.
25. Sprawozdanie z czynności i posiedzeń Ak. Um. w Krakowie za rok 1912.
26. Sprawozdania kom. do badania historii sztuki w Polsce, t. VIII, zesz. III i IV. 1912.
27. Sprawozdanie kom. fizyograficznej Ak. Um. w Krakowie, t. XXXXVI. 1912.
28. Tretiak Józef, Piotr Skarga w dziejach i literaturze Unii brzeskiej, 1912.
29. Zachorowski Stanisław. Rozwój i ustrój kapituł polskich w wiekach średnich. 1912. —
30. Jahresberichte des oesterreichischen Archaeologischen Institutes in Wien, Band XV. Heft I. Wien 1912. Dar c. k. Min. w. i oświaty w Wiedniu.
31. Podręcznik Statystyki Galicyi, wyd. przez kraj. Biuro statystyczne pod red. Dr. Tad. Pilata, t. IX. cz. I. Lwów 1913. — Dar wydz. krajowego we Lwowie.
32. Wiadomości statystyczne o stosunkach krajowych wyd. przez kraj. Biuro statystyczne pod redakcyą Prof. Dr. Tad. Pilata, tom XXIV, zesz. I—III; 1911 12. Dar Wydż. krajowego we Lwowie.

Biblioteka polska uczniów.

Abula : Goście z Marsa.
 Bellamy. W wieku XXI.
 Benedyktowicz. Zakłete jezioro.

Cooper. Ostatni Mohikanin.
 Gąsiorowski. Huragan.
 Jeske-Choiński. Gasnące słońce.
 Jokaj. M. Od Wisły do Gangesu.
 Kaczkowski Z. Olbrachtowi rycerze.
 Konopnicka. Pan Balcer w Brazylii.
 Kosiakiewicz. Nasz mały.
 Lam Jan. Głowy do pozłoty.
 Łoziński. Madonna Busowiska.
 Mark Twain. Tom Savyei.
 Orkan. W roztokach.
 Przyborowski. Olszyna Grochowska.
 Sarrazin Gabryel. Wielcy poeci romantyczni Polski.
 Sieroszewski. Rysztau.
 Swift. Podróże Gulliwera.
 Romanowski. Dziewczę z Sącza.
 Zdziechowski. Opoka.

Biblioteka niemiecka uczniów.

1. Eschenbach Marie von Ebner, Bożena.
2. Eschenbach Marie von Ebner, Erzählungen.
3. Freytag Gustav, Soll und Haben.
4. Keller Gottfried, Züricher Novellen.‘
5. Meyer, C. F. Novellen.
6. Rosegger P., Hoch vom Dachstein.
7. Rosegger P., Alpensommer.
8. Rosegger P., Höhenfeuer.
9. Sudermann H., Es war.
10. Sudermann H., Frau Sorge.
11. Seidel H., Leberecht Hühnchen.

Biblioteka francuska.

Bergmann. Die sprachliche Anschauung der Franzosen.
 Barrau. Bon an! Bonne fête! Compliments et monologues. Paris 1910.
 Bezard. De la méthode littéraire.
 Hözl'a obraz : „Paris“.

- Huleux. La Vie littéraire à l'école. Paris 1911.
Kron. Le petit Parisien.
Kron. Le guide épistolaire.
Ledoux. Leçons pratiques de Sciences physiques et naturelles.
Lemerçier. Monologues et récits. Paris 1911.
Nyrop. Manuel phonétique du français parlé.
Passy. Le français parlé.
Peschier. Causeries parisiennes.
Suès. Gallizismen und Redensarten aus der französischen Umgangssprache.
Vilatte. Land und Leute in Frankreich.
-

Ważniejsze rozporządzenia władz szkolnych.

Rozp. c. k. R. S. K. z d. 3 września 1911 l. 15.376 wzywa dyrekcye i grona nauczycielskie, aby bacznie czuwały nad ścisłym przestrzeganiem przez młodzież szkolną przepisów dyscyplinarnych i nie wahały się zastosować w miarę potrzeby najsurowszych środków, celem zapewnienia tym przepisom poszanowania. Pod względem ubrania uczniów zwraca c. k. R. S. K. uwagę Dyrekcyi na coraz bardziej — mimo zakazów — rozpowszechniony zwyczaj noszenia mundurku z rozpiętym, różne barwne krawatki i koszule odsłaniającym kołnierzem, co nadaje ubraniu uczniów wbrew celowi mundurków szpetną cechę nieporządku i zaniedbania, jak niemniej na noszenie poza placami gier i zabaw dowolnych sportowych czapek zamiast przepisowej czapki mundurowej, co jest rzeczą wręcz niedopuszczalną.

2. Rozp. c. k. R. S. K. z d. 31 grudnia 1912 l. 14.517 zarządza, by przy wpisach głównych, jakoteż późniejszych w ciągu roku na podstawie egzaminów wstępnych i w razie przejścia uczniów z innego zakładu, przedkładali uczniowie dowody szczepienia ospy.

3. Resk. c. k. M. W. i O. z d. 2 stycznia 1913 l. 26.512, (R. S. K. 17 stycznia 1913 l. 506) uzupełnia wymagania przy egzaminie dojrzałości z geometryi wykreślnej obejmujące znajomość głównych zasad rzutów ukośnych, aksonometrii i rzutów centralnych w rozmiarze, odpowiadającym planowi nauki.

4. Rozp. c. k. R. S. K. z d. 30 maja 1912 l. 6.410 i z 28 stycznia 1913 l. 1.026 normujące definitywnie kwestyę długości roku szkolnego względnie feryi szkolnych :

- a) Rok szkolny rozpoczyna się dnia 1 września, kończy się dnia 30 czerwca każdego roku. Główne ferye trwają zatem od 1 lipca do 31 sierpnia włącznie.
- b) Naukę za pierwsze półrocze kończy się dnia 30 stycznia a wykazy cenzur z datą 31 stycznia doręcza uczniom w dniu 31 stycznia o godz. 8 rano. W razie, gdyby na dzień 31 stycznia przypadała niedziela, należy postąpić analogicznie

o jeden dzień wcześniej. W dzień 31 stycznia tudzież 1 i 2 lutego ani nauki udzielać, ani spólnego nabożeństwa dla uczniów odprawiać się nie będzie.

- c) Ferye świąt Bożego Narodzenia trwają w Galicyi zachodniej od 22 grudnia włącznie do dnia 7 stycznia włącznie, w Galicyi wschodniej od dnia 22 grudnia włącznie do dnia 27 grudnia włącznie i od dnia 5 stycznia włącznie do dnia 10 stycznia włącznie.
- d) Ferye świąt Wielkanocnych trwają w Galicyi zachodniej od wtorku Wielkiego Tygodnia włącznie do środy po Niedzieli wielkanocnej włącznie, w Galicyi wschodniej od środy Wielkiego Tygodnia włącznie do środy po Niedzieli wielkanocnej włącznie (rz. kat.) i od środy Wielkiego Tygodnia włącznie do środy po Niedzieli wielkanocnej włącznie (gr. kat.).

5. Rozp. R. S. K. z 14 lutego 1913 l. 1.245 zabrania stanowczo uczniom pod zagrożeniem kary popisywania się strojem skautowym przy jakichkolwiek uroczystościach i obchodach, jakoteż używania go dla próżnego popisu po ulicach i spacerach. Strój skautowy służy bezwzględnie i wyłącznie tylko do właściwych ćwiczeń, w każdej zaś innej okoliczności młodzież może występować tylko w obowiązkowym mundurku, mającym przepisany krój i barwę.

6. Rozp. Pr. R. S. K. z d. 17 lutego 1913 l. 71 zabrania uczniom należenia do organizacyi strzeleckich. O ile bowiem chodzi o same ćwiczenia w strzelaniu, to pragnieniu młodzieży w tej mierze czyni zadość nauka strzelania, udzielana uczniom w szkołach pod opieką władzy szkolnej. Inne ćwiczenia fizyczne pokrewne tym, które uprawiają wspomniane stowarzyszenia strzeleckie, należą do zakresu scoutingu, w którym mogą w stosownych granicach brać udział uczniowie.

7. Rozp. c. k. R. S. K. z d. 9 maja 1913 l. 7.367 zabrania się uczniom stanowczo uczęszczania nawet w towarzystwie osób starszych do t. zw. kabaretów jak „Apollo“, „Nowości“ i t. p., a w razie otrzymania od c. k. Dyrekcyi Policcyi zawiadomienia o niestosowności jakiegoś przedstawienia kinematograficznego, także na te przedstawienia.

VII.

Fizyczne wychowanie młodzieży.

Gimnastyka jest w zakładzie przedmiotem obowiązkowym. Każda klasa pobiera naukę w 2 godz. tygodniowo.

W miesiącach letnich uczęszczała młodzież 3 razy w tygodniu na gry i zabawy do parku Dr. Jordana. Prócz tego odbywały się musztry młodzieży na błoniach i wycieczki klas poszczególnych w okolice.

Klasa	Miejsce wycieczki	Liczba uczniów	Kierownictwo
Ia	15/5 Krzemionki	25	prof. Sędzimir
	7/6 Skała Kmity	23	„
Ib	7/6 Bielany	20	prof. Babulski
IIa	15/5 Krzemionki	21	prof. Sędzimir
	7/6 Skała Kmity	20	prof. Semkowicz
IIb	15/5 Krzemionki	17	prof. Sędzimir
IIa+b	25/5 Skały panień.	28	„
IIIa-b	7/6 Tenczynek	29	prof. Suchanek
Va	7/6 Lipowiec	9	prof. Oświęcimski

Ruch skautowy, który już zeszłego roku szk. skupił koło trójkątnych chorągiewek 7 patroli (zastępów), w roku bieżącym zyskał pewniejszą podstawę przez zlanie się drużyny naszego zakładu z drużynami organizowanymi przez Tow. „Sokół“.

Z klas III—VII wpisało się 48 uczniów i w sześciu zastępach tworząc drużynę krakowską VI., brali udział w ćwiczeniach skautowych na wycieczkach w bliższe okolice Krakowa, dwa razy zaś w tygodniu gromadzili się zastępami na gawędę obozową, musztrę i gimnastykę w „Sokole“. Kuratorem był Dr. Mojmir.

W nauce strzelania brali udział uczniowie klas VI i VII w liczbie 29. Uczniowie zapoznawali się z teorią strzelania, poczem przystąpili do strzelania kapslowego (do kwietnia) w sali gimnastycznej naszego zakładu; w kwietniu i maju strzelano ostrymi nabojami na strzelnicach wojskowych w Woli Justowskiej i Zakrzówku. Nauki strzelania udzielał c. i k. nadporucznik Feliks Brazon, ze strony szkoły objął nadzór prof. Dr. Mojmir.

Uczniowie zakładu należeli do organizacyi ćwiczebnej młodzieży szkół średnich w Krakowie i Podgórzu, tworząc pułk IV. Pułkownikiem był Masłowski Kazimierz (VIb.), podpułkownikiem Wójcik Karol (VIa), chorążym Rey Tadeusz (VIb), delegatem pułku Janczyk Roman (VIb). Kuratorem pułku był prof. Paczowski.

W bieżącym roku szk. brali udział uczniowie klas VI i VII w warsztatach prof. Paczowskiego. Prace ich dotyczące wyrobu przyrządów fizykalnych — wzbogaciły gabinet fizykalny tutej szego zakładu.

Na kolonie wakacyjne

złożyli w tym roku szkolnym uczniowie klasy:

Ia	85.00 K
Ib	32.00 „
IIa	35.00 „
IIb	45.00 „
IIIb	30.00 „
IVa	13.20 „
IVb	7.00 „
Va	20.00 „
Vb	10.00 „
VIa	23.50 „
VIb	6.66 „
VIIa	15.80 „
VIIb	10.00 „
Razem	333.16 K

Smreczyński H.

VIII.

Warsztaty dla uczniów prof. Paczowskiego

Prace z uczniami rozpocząłem nauką obrabiania drzewa metalu i szkła, której udzielali oprócz mnie także fachowi robotnicy.

Praca odbywała się przy czterech warsztatach stolarskich, trzech warsztatach do obrabiania metalu, dwu warsztatach do obrabiania szkła, nadto przy tokarce, poruszanej przy robotach cięższych motorem elektrycznym. Każdy warsztat ma przy należny komplet narzędzi, które dla porządku znaczone są różnobarwnie.

Uczniowie pracowali po 2 3 godzin jednorazowo.

Inwentarz narzędzi przedstawia się przy końcu roku — t. j. nie wliczając defektów i zagubionych przedmiotów — następująco :

Warsztaty do robót z metalu :

Młotków 9. Pilników 18. Pilniczków angielskich 16. Pilniki do robót precyzyjnych 16. Kleszcze płaskie, okrągłe, ostre 9. Piłki do metalu 4. Piły do metalu 2. Świder amerykański 1. Dziurownicy 2. Lutownice (kolby) 3. Nożyce do blachy 1. Imadła 3. Imadółka 3. Klucze francuskie 6. Gwintownice 2. Przebijaki 2. Kowadła 3. Odkrętki (dłuta) 5. Narzędzia pomocnicze, miernicze i t. p.

Warsztaty stolarskie :

Wiórniki (heble) 32. Młotki 6, Siekiery 4, Pilniki 9, Tarniki 8, Dłuta 15, Świdery 6, Dziurownica 1, Młotki drewniane 4, Piłki 6, Ramki śrubowe 8, Przybory miernicze, do czyszczenia i t. p.

Tokarka :

Dłuta tokarskie 16, Cyrkle 2.

Warsztaty do robót ze szkła :

Palniki Bunsena z miechem 2. Djamenty 2. Pilniki 2.

Nadto posiadam zapasy drzewa do toczenia, deszczek, for-
nirów, lakierów, wytraw (bajce), przyborów do politurowania ;
pręty blachy miedziane, mosiężne, cynkowe, żelazne i stalowe,
lakiery, przybory do lakierowania ; rury i płyty szklane.

Z Dyrekcyi otrzymałem zebrane przy wpisach 134,80 K.

Z ważniejszych przyrządów wykonanych b. r. s. w mych
warsztatach wymieniam : Waga Moora, para elektroskopów
demonstracyjnych, elektroskop Brauna, motorek elektryczny,
ława optyczna, i w. i. pomniejszych. Do zajęć warsztatowych
należała także naprawa przyrządów zepsutych naszego i innych
gabinetów fizykalnych.

Pracowało uczniów 9, pilnie, z zajęciem się rzeczą. Nie-
którzy wybijali się sumiennością i czystością w robotach swych,
u wielu spostrzegalem wyrabianie się zmysłu orientacyjnego
i sprytu, tak niezbędnego w przyszłej zawodowej ich pracy.

Jan Paczowski.

IX.

Pracownia fizykalna.

Ćwiczenia w pracowni fizykalnej odbywały się raz w tygodniu od 4 do 7-ej. Uczniowie pracowali podzieleni na grupy po dwu — tematy zaś prac obejmowały działy fizyki : mechanikę, akustykę, ciepło, elektryczność, nadto dział pomiarów. Poniżej zestawiam ćwiczenia i liczbę wykonanych pomiarów czy doświadczeń.

Obliczenie promienia walca	17
„ „ wewnątrz. rury przy pomocy klina	10
Obliczenie gęstości kuli i drutu	10
Sporządzenie podziałki w cm na rurce szklanej	3
Obliczenie gęstości cieczy za pomocą pipety	7
„ „ „ „ „ piknometru	15
„ „ „ „ „ ciała stałego przy pomocy pipety	3
Wyznaczenie liczby π za pomocą wagi	16
Obliczenie grubości staniolu	15
„ „ drutu za pomocą wagi	5
„ średnicy przewodu rurki włosowatej	11
„ gęstości cieczy przy pomocy naczyń połączonych	16
„ g. przy pomocy spodkownicy Atwooda	9
„ „ „ „ „ „ Macha	6
Wytrzymałość sprężyn i sznurów	6
Wahania sprężyn	4
Wahadło matematyczne	11
Wahadło sprężynowe	4
Prawo równoległoboku sił	16

Doświadczenia z wagą	15
Prawa dźwigni	18
Prawa płaszczyzny pochyłej	12
Prawo działania klina	3
Wytwarzanie i rysunek lin Chladniego	5
Prawa drgań strun	6
Sprawdzenie wzoru Taylor'a $n = \frac{1}{2l} \sqrt{\frac{Pg}{m}}$	5
Drgania słupów powietrza	7
Doświadczenie z rurą Kundta	5
Redukcja objętości gazu do stanu normalnego	9
Obliczenie współczynnika rozszerzalności powietrza	10
Termometr gazowy	10
Obliczenie ciepła właściwego Hg.	13
Obliczenia współczynnika rozszerzalności przy pomocy pikno- metru	11
Obliczenie ciepła topnienia lodu	9
Wyznaczenie temperatury topnienia ciał stałych	7
Obliczenie ciepła parowania wody	17
Stwierdzenie reguły Richmann'a	11
Kalorymetryczne mierzenie wysokości temperatur	12
Hygrometr Daniela	5
Prężność par nasyconych	3
Pomiar oporu drutów	4
„ „ elektrolitów	4
Pomiar pojemności elektr.	4
Pomiary napięcia elektr.	6
Kalibrowanie podziałki elektrometru	4
Wyznaczenie stałej busoli	4
Obliczanie ciepła Joule'a	4
Ćwiczenia z kulombmetrem	4

Brak przyrządów odpowiednich w gabinecie usuwałem częściowo bodaj sporządzaniem ich w warsztatach, w każdym razie odczuwać się daje w niektórych działach fizyki potrzeba sprawienia w kilku egzemplarzach przyrządów wyłącznie przeznaczonych do ćwiczeń. Z czasem — sędzę — że luki te wypełnię przy pomocy moich robotników warsztatowych; specjalnej bowiem dotacyi przeznaczonej dla ćwiczeń zakład nie posiada.

Co do prac uczniów zaznaczam, że były one — z bardzo małymi wyjątkami — staranne i sumienne, zajęcie się rzeczą samą gorące, pilność i uczęszczanie bez zarzutu ; nadto zauważyłem zrozumienie ważności i celu ćwiczeń takich u wszystkich niemal pracujących uczniów.

Liczba uczestników wynosiła 22.

Przeciętna liczba ćwiczeń przypadająca na jednego ucznia wynosiła 18.

Jan Paczowski.

Czytelnia uczniów.

Czytelnia uczniów I. Szkoły realnej rozwijała się w bieżącym roku w kierunku i po drogach, wytkniętych jej przez mych poprzedników, normalnie i stale, przynosząc prawdziwy pożytek swym członkom. Instytucja ta skupiała młodzież w chwilach wolnych a) przy grach towarzyskich jak warcaby, szachy i tp. b) na odczytach i pogawędach, kierowanych przez kuratora, c) przy czasopismach d) przy wypożyczalni książek treści naukowej i beletrystycznej, d) w Kole dramatycznym, pozostającym pod światłem kierownictwem prof. dr. *Zatheya*. Czytelnia miała 234 członków, otwarta była sześć razy tygodniowo, od 4—6 godziny, a średnia frekwencja wynosiła 20 uczniów. Biblioteka liczyła z początkiem roku administracyjnego 1324 tomów, wzbogaciła się w ciągu roku przez dary o 25, przez zakupno o 10 tomów. Ogólna zatem liczba tomów wynosi obecnie 1359. Z pism prenumerowano następujące: 1. Tygodnik ilustrowany. 2. Skaut. 3. Znicz. 4. Śmigus. 5. Misyse katolickie. Otrzymywano w darze od prof. dr. Flacha: 1. Przegląd Polski, 2. Bibliotekę Warszawską, 3. Bühne u. Welt. 4. Litterarisches Echo. Za dar ten składam byłemu kuratorowi na tem miejscu imieniem Czytelni serdeczne dzięki. Pracowity wydział Czytelni odbył w ciągu roku kilkanaście posiedzeń, celem obradowania nad sprawami bieżącymi, uporządkował bibliotekę, zaprowadzając nowe katalogi, pracował wreszcie wspólnie z Kołem dramatycznym nad urządzeniem skromnego ale sympatycznego wieczorku na cześć Trzech Wieszców, z którego czystym dochodem podzielono się w części z „Pomocą koleżeńską“, część zaś obrócono na spłacenie długu, zaciągniętego w Dyrekcji

przez zarząd poprzedni. — Odbyły się następujące odczyty, połączone z pogadankami, a uczęszczane pilnie przez znaczną ilość członków, zwłaszcza z klas stopnia niższego i średniego :

1. O powstaniu listopadowem, ucz. kl. VI Łepkowski.

2. O wulkanach (z obrazami świetlnymi), ucz. kl. VII Czernski.

3. O powstaniu Krakowa, ucz. kl. VI Wojtyga.

4. O młodzieży w Galicyi referował ucz. kl. VII Miecznikowski.

5. O wyprawie Amundsena do bieguna południowego opowiadał najmłodszy prelegent, ucz. kl. III. Wisłocki wobec równych wiekiem słuchaczy.

Między Czytelnią a Dyrekcyą i Gronem profesorów panował stosunek szczerzej serdeczności i harmonii, do czego w znacznej mierze przyczynił się — co mi miło stwierdzić — energiczny i dzielny prezes Władysław Pałosz, uczeń kl. VII.

Dr. Stefan Kuczyński.
kurator.

Kółko matem.-przyrodnicze.

Kółko matem. przyrodnicze, założone przezemnie przed 5 laty w tut. Zakładzie ma na celu wzbudzanie u młodzieży zamiłowania do matematyki i nauk przyrodniczych wogóle, pogłębienie i uzupełnienie wiedzy nabytej w szkole, rozszerzanie horyzontu myśli, wyrobienie samodzielności sądu i zmysłu krytycznego. Celowi temu służą :

I. zebrania uczniów, które odbywały się raz na tydzień w godzinach wieczornych (6—9), na których uczniowie wypowiadali swe referaty. W bieżącym roku szkolnym było zebrań podobnych 20, (wogóle 32), a omawiano następujące tematy :

1). Granice między światem zwierzęcym a roślinnym. 2) Materyały wybuchowe. 3) O przyrodzie planet. 4) Ziemia pod względem geologicznym. 5) Meteory. 6) Powstanie rodzaju ludzkiego. 7) Z biologii głębinowej. 8) Gwiazdy stałe. 9). Wulkany. 10) Równania nieoznaczone. 11) Ułamki ciągle. 13) Budowa organów świetlnych u zwierząt głębinowych. 12) Lodowce. 14) Seismografy. 15) Teorya liczb urojonych.

Po każdym wykładzie czy referacie wywiązywała się ożywiona dyskusya, w której brali udział uczniowie i podpisany, często profesorowie, którzy jako goście brali udział w naszych zebraniach. Jeden z uczniów wpisywał krótkie streszczenia z posiedzeń do księgi, które na następnem zebraniu odczytywał.

II. zebrania uczniów, które odbywały się raz na tydzień celem systematycznego przerobienia materiału z geometryi wykreślnej. Na tych posiedzeniach korzystali uczniowie, przede wszystkim słabsi w tym przedmiocie, przez przerobienie i wyjaśnienie im materiału naukowego z geometryi — inni uczniowie również, z powodu szeregu przerabianych przykładów i dyskusyi o sposobie ich rozwiązywania.

Wykłady, niezmiernie starannie prowadzone, sumiennie przygotowane i jasno podane preowadził były uczeń naszego zakładu Jan Borelowski, za co mu z prawdziwą wdzięcznością na tem miejscu składam serdeczne podziękowanie.

III. czytelnia naukowa, otwarta w dniu zebrań. Uczniowie mieli do dyspozycji ofiarowaną przezemnie podręczną biblioteczkę obejmującą około 150 tomów dzieł i broszur naukowych i czasopism, z których korzystali, głównie do opracowywania tematu referatów.

Czasopisma stale prenumerowane: Wektor, Wiedza i postęp, Wszechświat, Das Wissen für Alle. Nadto członkowie kółka mogli korzystać z mej biblioteki liczącej ponad 300 tomów dzieł przeważnie matematycznych, autorów dawniejszych.

Inowacją tegoroczną było wprowadzenie krótkich wzmianek czy streszczeń, odnoszących się do najnowszych wynalazków, odkryć, ulepszeń technicznych, zdobyczy naukowych i t. d. Opracowanie tej „kroniki“ poruczyłem uczniom kl. VII. Czerskiemu, Czyżowskiemu, Dobieckiemu, którzy podzielili pracę między sobą w ten sposób, że każdy z nich objął streszczanie i podawanie nam do wiadomości najnowszych faktów z czasopism fachowych francuskich, niemieckich i polskich. Zaznaczam, że pomysł ten — istotnie dopiął swego celu ze względu na ogromne zainteresowanie uczniów i wywołane dyskusye.

Członków liczyło kółko 37, frekwencya pilna, czego dowodem przeciętna liczba 20 uczestników na posiedzeniach. Sprawami administracyjnymi, jak układaniem programu odczytów, biblioteką i t. p. zajmowali się gorliwie i sumiennie uczniowie Czerski, Dorskocil i Jaskłowski.

J. Paczowski.

XII.

Pomoc koleżeńska.

uczniów c. k. II. szkoły realnej.

Dochód.

1. Z roku szkolnego 1911/12 zostało w kasie „Pomocy“ K. 244.13

A) w czasie wakacji tj. od 22/6—31/8 1912 r.

2. Za poniszczenie książek zapłacili uczniowie . . . „ 36.20

B) w roku szkolnym tj. od 1/9 1912—15/6 1913.

3. Uczniowie złożyli na ręce JW-go Dyrektora przy wpisach „ 49.70

4. Uczniowie złożyli w ciągu roku szkolnego . . . „ 272.60

Klasa	Ia	złożyła					
	Ib	„		3.—	+	9.50	
	IIa	„		6.40	+	1.30	
	IIb	„		14.60	+	3.90	
	IIIa	„		12.20	+	4.90	
	IIIb	„		10.40	+	4.70	
	IVa	„		17.80	+	2.40	
	IVb	„		4.20	+	8.40	
	Va	„		17.20	+	3.—	
	Vb	„		36.60	+	2.—	
	VIa	„		30.—	+	1.—	
	VIb	„		26.40	+	4.30	
	VIIa	„		27.—	+	2.80	
	VIIb	„		44.20	+	—50	
	VIIIa	„		22.60	+	1.—	
	VIIIb	„					

272.60 + 49.70

5. N. X. Płonka zebrane od uczniów K. 50.—

6. Czytelnia uczniów z wieczorku Mick. „ 10.—

7. Za poniszczone książki zapłacili uczniowie . . . „ 5.—

K. 667.63

Rozchód.

A) w czasie wakacyi tj. od 22/6—31/8 1917 r.

1. Zapomogi udzielone uczniom	K.	23.—
2. Oprawa starych książek	„	37.25

B) rok szkolny tj. od 1/9 1912—15/6 1913.

3. Zakupno nowych książek szkolnych	„	345.24
4. Zapomogi udzielone uczniom	„	110.—
5. Pożyczki udzielone uczniom	„	20.—
6. Jałmużna (na obiady) uczniom	„	20.—
7. Wydatki do orkiestry (od basów, bębnów)	„	23.—
8. Wydatki biblioteczne	„	15.64
		<hr/>
	K.	594.13

Na przyszły rok szkolny pozostała reszta K. 73.50

Biblioteka „Pomocy koleżeńskiej“ posiada książek :

dla klas I—IV	400
V	120
VI	120
VII	180
Razem	<hr/> 820

Z tych wypożyczono uczniom :

klasy Iab	32
IIab	61
IIIab	63
IVab	49
Vab	84
VIab	82
VIIab	112
Prywatystom	89
Razem	<hr/> 572

Uwaga. Wszystkim, co wspierali „Pomoc koleżeńską“ pieniędzmi, książkami, mundurkami, Zarząd „Pomocy“ składa serdeczne: „Bóg zapłać“.

Kraków, dnia 14 czerwca 1913.

Ks. Dr. Franciszek Świdorski.

XIII.

Egzamin dojrzałości.

I. Termin jesienny r. s. 1913/14.

Egzamin dojrzałości odbył się pod przewodnictwem Rady c. k. Dyrektora Jana Dziurzyńskiego w dniu 24 września 1912 r.

Egzamin dojrzałości złożyli następujący uczniowie zwyczajni :

Kleiber Józef, ur. 22 lutego 1892 r. w Rudniku.

Łaskiewicz Stanisław, ur. 22 października 1892 r. w Krakowie.

Piotrowski Tadeusz, ur. 6 czerwca 1893 r. w Krakowie.

Jednego eksternistę reprobowano bez terminu.

II. Termin lutowy 1913 r.

Egzamin dojrzałości odbył się pod przewodnictwem Rady c. k. Dyrektora Jana Dziurzyńskiego w dniu 7 lutego 1913 r.

Egzamin dojrzałości zdał :

Suckert Stanisław, ur. 17 marca 1892 r. w Sierszy.

III. Termin letni 1913 r.

a) Egzamin piśmienny.

W języku polskim :

A) 1) Dole Polaków w ich poezyi.

2) Napoleon a sprawa Polski.

3) Przemiany energii.

- B) 1) Które momenty naszych dziejów przemówiły najżywiej do wyobraźni poetów?
 2) Stosunek Polski do Turcyi w ciągu wieków.
 3) Jaką rolę odgrywa w życiu charakter?
- C) 1) Lud polski w polskiej poezyi.
 2) Rola Polski w dziejach kultury.
 3) Znaczenie mikroskopu i lunety.

W języku niemieckim :

- A) 1) Tłomaczenie ustępu p. t.: „Z młodych lat ks. Józefa Poniatowskiego“ z książki M. Reitera dla klasy III.
 2) Tłomaczenie ustępu p. t.: „Przechadzka po Rzymie“ z książki M. Reitera dla kl. III.
 3) Tłomaczenie ustępu p. t.: „Ołtarz Wita Stwosza w kościele N. P. Maryi w Krakowie“ z książki M. Reitera dla klasy III.

W języku francuskim :

- A) Tłomaczenie ustępu p. t.: „Caractère de Napoléon Bonaparte“ z książki dra St. Węckowskiego i J. Szaroty. II część.
 B) Tłomaczenie ustępu p. t.: „Progrès économique“ z książki dra St. Węckowskiego i J. Szaroty. II część.
 C) Tłomaczenie ustępu p. t.: „Paris et ses environs“ z książki dra St. Węckowskiego i J. Szaroty. II część.

W geometrii wykreślnej :

A) 1) Trójkąt $a(1, 6, 1)$, $b(7, 1, 1)$, $c(4, 1, 4)$, jest podstawą ostrosłupa prostego o wysokości $h = 6$. Wykreślić rzuty bryły na 3 rzutnie.

2) Południk główny hiperboloidy obrotowej o jednej powłoce jest wyznaczony przez oś rzeczywistą $AB = 3$ i oś $CD = 4$. Oś CD jest prostopadła do rzutni poziomej. Środek powierzchni leży w punkcie $O(7, 6, 6)$. Przeciąć hiperboloidę w paraboli płaszczyzną dowolnie nachyloną i wyznaczyć rzeczywistą wielkość przekroju.

3) Na płaszczyźnie poziomej P (dla $Pt : \eta = -6$) spoczywa graniastosłup foremny sześciościenny ($a = 3, h = 4$),

którego dwie ściany boczne są do tła równoległe. Wykreślić perspektywę i cienie bryły, jeżeli są jeszcze dane: Obraz środka dolnej podstawy $0'$ ($-3, -4$), ślad zbiegu promieni światła $s'(8, -7)$ i $00_1 = 7$.

B) 1) Dane są dwie proste skośne l i m . Przez punkt A dowolnie przyjęty na prostej l , poprowadzić prostą r , która z danymi prostymi tworzy równe kąty nachylenia. Ile istnieje rozwiązań?

2) Kula ($r = 4$) i walec obrotowy ($r^1 = 3, h = 10$), spoczywający podstawą na rzutni poziomej, mają wspólną jedną płaszczyznę styczną. Punkt styczności jest widoczny także w rzucie pionowym. Wykreślić linię przenikania i cienie tych brył przy świetle równoległym. Rzuty promienia światła są nachylone do osi XX — pod kątem 45^0 .

3) W prostopadłościennym kamiennym, spoczywającym na poziomej płaszczyźnie P (dla $Pt : n = -6$) o długości $= 8$, szerokości $= 8$, wysokości $= 5$ wykuto w środku, równoległe do kierunku długości schodki, utworzone z czterech stopni o długości $= 6$, szerokości $= 2$, wysokości $= 1$. Wykreślić przedmiot w perspektywie, jeżeli pionowa ścianka pierwszego stopnia leży w tle, a płaszczyzna symetrii schodków przecina Pt w punkcie a ($x = -2, y = -6$). $00_1 = 9$.

C) 1) Kula o promieniu $r = 3$ styka się z płaszczyzną P pionowo rzucającą, z dowolnie nachyloną pł. Q i z rzutnią poziomą. Wykreślić rzuty jednej z możliwych kul razem z punktami styczności i podać, ile istnieje rozwiązań.

2) Graniastosłup ukośny trójścienny, którego podstawa leży na rzutni pionowej, a krawędzi boczne są równoległe do rzutni poziomej, przenika się z walcem obrotowym ($r = 3, h = 8$) spoczywającym na rzutni poziomej. Jedna krawędź boczna graniastosłupa jest styczna do walca. Wykreślić siatkę graniastosłupa wraz z rozwiniętą krzywą przenikania.

3) Na pł. poziomej P (dla $Pt : \eta = -5$) spoczywa płyta kwadratowa ($a = 8, h = 2$), której ściany boczne są nachylone do tła pod kątem 45^0 . Na płycie ustawiono ostrosłup foremny, czworościenny ($a_1 = 6, h_1 = 7$), którego krawędzi podstawowe są równoległe do krawędzi podstawy płyty. Osi brył leżą w jednej prostej. Wykreślić perspektywy i cienie tych brył, mając jeszcze

dane : obraz wierzchołka $a = a_1$ ($x = -3$, $y = -5$), dolnej podstawy płyty, ślad zbiegu promieni światła s' (10 , -7) i $00_1 = 8$.

b) Egzamin ustny.

Egzamin dojrzałości odbył się w dniach 9—14 czerwca pod przewodnictwem J. W. P. Dr. Rady Dworu c. k. Inspektora J. Frankego (od 9 do 11) i Rady c. k. Dyrektora J. Dziurzyńskiego (od 12 do 14). Do egzaminu ustnego przystąpiło 20 uczniów zwyczajnych i 10 eksternistów.

Egzamin złożyli :

L. p.	Nazwisko i imię:	Data i miejsce urodzenia	Przyszły zawód
1	Bensak Jan	2/12 1896, Kraków.	akademia handlowa
2	Bojarska Irena (ekst.)	14/12 1893, Kraków.	"
3	Bund Ryszard	10/4 1895, Stryj.	"
4	Czerski Lucyan	31/10 1894, Winnica (Rosya)	technika
5	Doskočil Henryk	20/2 1894, Kraków.	"
6	Fijał Feliks	19/5 1893, Szczakowa.	elektro-technika
7	Glassner Mojżesz	20/7 1895, Kraków.	"
8	Honzatko Stanisław	21/11 1893, Bochnia.	"
9	Jaskłowski Jan	12/10 1896, Warszawa. (Król. Polskie).	agronomia
10	Karpiński Adam	20/10 1895, Kraków.	akademia handlowa
11	Keilson Ryszard (ekst.)	12/4 1895, Łódź, (Król. Pol).	"

L.p.	Nazwisko i imię	Data i miejsce urodzenia	Przyszły zawód
12	Kisielewski Maryan	16/1 1896, Barczów.	agronomia
13	Kominkowski Mieczysław	14/10 1895, Mysłenice	technika
14	Krak Waclaw (ekst.)	25/5 1887, Miedzno (Król. Pol.)	filozofia
15	Lewin Stefan (ekst.)	30/3 1895, Łódź (Król. Pols.)	technika
16	Łapicki Mikołaj	16/9 1896, Skawina	weterynaryja wojskowa
17	Mandl Fryderyk	26/6 1893, Lwów.	technika wojskowa
18	Mikoszewski Jerzy (ekst.)	26/11 1894, Warszawa (Król. Polskie)	technika
19	Moczulski Bolesław	1/3 1893, Rzeszów.	akademia górnicza
20	Nowotny Stanisław (ekst.)	24/2 1895, N. Targ.	"
21	Novák Tadeusz	14/4 1895, Tarnawa (Król. Pol.)	"
22	Osmolówna Wanda (ekst.)	23/7 1894, Weisskirchen (Morawia)	filozofia
23	Pałosz Władysław	13/3 1896, Zebrzydowice	technika
24	Siennicki Kazimierz	4/9 1894, Warszawa (Król. Pol.)	akademia handlowa
25	Śmidowicz Edmund	18/4 1895, Kraków	akademia leśnicza
26	Szczygieł Ludwik (ekst.)	14/4 1893, Leszna dolna (Śląsk austr.)	akademia handlowa
27	Unger Otto	9/3 1894, Katowice (Śląsk prus.)	technika

Jednego ucznia zwyczajnego i dwu eksternistów reprobowano na pół roku.

Statystyka zakładu.

(Liczba dodana u góry oznacza prywatystów).

	W KLASIE														Razem
	I		II		III		IV		V		VI		VII		
	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	
1. Liczba uczniów.															
Liczba uczniów z końcem r. szk. 1911/12	23	26	34	22 ¹	27	25	34 ¹	35	27 ¹	22	27 ²	23	31	356 ⁵	
Z początk. r. 1912/13 zapisało się	32	30	28	29	35 ¹	30 ¹	27	25	33 ¹	33	30 ¹	29	25	409 ⁴	
W ciągu roku przybyło	—	1	—	—	—	2 ²	1 ¹	—	—	0 ¹	2	—	2	8 ⁴	
Ogółem przyjęto	32	31	28	29	35 ¹	32 ³	28 ¹	25	33 ¹	33 ¹	32 ¹	29	27	417 ⁸	
Między tymi było:															
Uczniów przybył. z innych zakładów	30	31	5	4	2 ¹	6	2	3	1 ¹	2 ¹	3	2	2	93 ³	
Uczniów z promocją z klasy niższej	—	—	20	24	29	19 ³	24 ¹	18	30	26	25 ¹	20	23	278 ⁵	
Uczniów powtarzających klasę	2	—	3	1	4	7	2	4	2	5	4	7	2	46	
W ciągu roku wystąpiło	2	4	5	4	4 ¹	1	2	1	6	7	2	5	6	51 ¹	
Liczba uczniów z końcem r. 1912/13	30	26 ¹	23	25	31	31 ³	25 ²	24	26 ²	26 ¹	30 ¹	19 ⁵	18 ³	350 ²³	
2. Miejsce urodzenia.															
W. ks. krakowskie	15	15	7	15	18	14 ¹	10 ²	13	13 ²	12	13	10 ³	5 ¹	7 ⁴	167 ¹⁴
Galicja	12	11 ¹	7	7	6	13 ¹	12	9	7	9 ¹	7	8 ¹	6 ¹	7	121 ⁵
Inne kraje koronne	1	—	2	—	2	1	1	2	2	3	2	—	1	—	17
Królestwo polskie	1	—	7	3	2	—	2	—	1	2	4 ¹	—	4 ¹	1 ¹	27 ³
W. Ks. Poznańskie	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	2
Inne państwa	1	—	—	—	3	3 ¹	—	—	2	—	3	1	2	1	16 ¹
Razem	30	26 ¹	23	25	31	31 ³	25 ²	24	26 ²	26 ¹	30 ¹	19 ⁵	18 ³	16 ⁵	350 ²³
3. Narodowość.															
Polaków	29	26 ¹	20	23	30	28 ³	25 ²	24	26 ²	26 ¹	30 ¹	19 ⁵	18 ³	16 ⁵	340 ²³
Rusinów	1	—	1	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	5
Czechów	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3
Niemców	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Razem	30	26 ¹	23	25	31	31 ³	25 ²	24	26 ²	26 ¹	30 ¹	19 ⁵	18 ³	16 ⁵	350 ²³
4. Wyznanie.															
Obrządku rzym.-kat.	27	24	17	18	29	28 ³	21 ²	18	26 ²	24 ¹	26 ¹	15 ⁵	16 ³	8 ³	297 ¹⁹
" grecko-kat.	1	—	1	1	1	2	—	—	—	1	—	—	—	1	8
Wyznania ewangel.	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	2
Religii mojżeszowej	2	2 ¹	5	6	1	1 ¹	3	5	—	1	4	4	2	7 ²	43 ⁴
Razem	30	26 ¹	23	25	31	31 ³	25 ²	24	26 ²	26 ¹	30 ¹	19 ⁵	18 ³	16 ⁵	350 ²³

	W KLASIE														Razem
	I		II		III		IV		V		VI		VII		
	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	
5. Wiek uczniów.															
Lat 11 miało	7	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14
" 12 "	11	7	8	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31
" 13 "	8	8	8	9	3	8 ¹	—	—	—	—	—	—	—	—	44 ¹
" 14 "	1	4	4	7	10	9 ¹	8 ¹	4	—	—	—	—	—	—	47 ³
" 15 "	3	0 ¹	2	4	12	8	8 ¹	5	5	2	—	—	—	—	49 ²
" 16 "	—	—	1	—	5	6 ¹	6	5	12 ²	8 ¹	5	8 ¹	—	—	56 ⁷
" 17 "	—	—	—	—	1	—	3	8	4	11	9	8 ¹	6 ¹	4	54 ²
" 18 "	—	—	—	—	—	—	—	2	4	4	5 ¹	2 ¹	6	3	26 ²
" 19 "	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	9	1	2 ²	5	19 ²
" 20 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	2	3 ⁴	7 ⁴
" 21 "	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1 ¹	3 ¹
Razem	30	26 ¹	23	25	31	31 ³	25 ²	24	26 ²	26 ¹	30 ¹	19 ⁵	18 ³	16 ⁵	350 ²⁵
6. Według miejsca zamieszkania rodziców.															
Miejscowych	23	15	14	19	18	17 ¹	19 ¹	18	17 ¹	22 ¹	19	16 ²	9	11 ⁵	237 ¹¹
Powiaty:															
Biała	—	2	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4
Bochnia	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	1	—	4
Chrzanów	2	—	—	—	1	2	—	2	1	—	—	—	—	—	8
Cieszanów	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Dolina	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Jarosław	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Jordanów	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Kraków	1	—	2	1	—	—	—	—	—	—	2	—	1 ¹	1	8 ¹
Limanowa	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Oświęcim	—	—	1	1	—	—	—	2	—	1	—	—	—	—	5
Podgórze	3	6 ¹	1	2	3	5	1	—	—	—	—	—	—	—	21 ¹
Przemyśl	—	—	—	—	—	1	2	1	—	1	—	—	—	—	5
Sambor	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
Sanok	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1
N. Sącz	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	0 ¹	0 ¹	—	1 ²
Skawina	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
N. Targ	—	—	—	—	—	0 ¹	—	1	0 ¹	1	—	0 ¹	—	—	2 ³
Tłumacz	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Wieliczka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	1	4
Poza granicą Galicyi:															
Bośnia	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Hercogowina	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Śląsk	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1
Czechy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1
Węgry	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
Ks. Poznańskie	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1
Król. Polskie	1	—	3	1	—	3 ¹	2 ¹	—	2	—	4 ¹	—	5 ¹	1	22 ⁴
Prusy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	0 ¹	—	—	1 ¹
Rosya	—	—	—	—	8	—	—	—	1	—	—	—	1	—	10
Litwa	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	2
Razem	30	26 ¹	23	25	31	31 ³	25 ²	24	26 ²	26 ¹	30 ¹	19 ⁵	18 ³	16 ⁵	350 ²³

	W KLASIE														Razem
	I		II		III		IV		V		VI		VII		
	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	a	b	
7. Uczęszczanie na naukę przedm. nadobow.															
Na naukę jęz. angielsk.	—	—	—	—	—	—	1	—	4	—	—	1	—	—	—
„ stenografii	—	—	—	—	—	—	1	5	2	2	2	1	—	—	—
„ śpiewu	3	4	2	4	11	1	—	1	13	7	3	1	—	—	—
8. Stypendya.															
Pobierało	1	—	1	—	1	—	—	—	2	—	—	1	1	—	—
Kwota stypend. K	800	—	89	—	231	—	—	—	630	—	—	315	300	—	—
9. Klasyfikacja za II. półrocze 1911/12.															
Chlubnie uzdolnionych	4	3	—	1	1	1	5	1	1	1	1	—	5	—	24
Uzdolnionych	16	23	29	18 ¹	22	17	26 ¹	27	23	17	20 ¹	20	22	—	280 ³
Nieuzdolnionych	3	—	5	3	4	7	3	6	2	3	6	3	4	—	49
Nieklasyfikowano	—	—	—	—	—	—	—	1	1 ¹	1	0 ¹	—	—	—	3 ²
Razem	23	26	34	22 ¹	27	25	34 ¹	35	27 ¹	22	27 ²	23	31	—	356 ⁵
10. Klasyfikacja za II. półrocze 1912/13.															
Chlubnie uzdolnion.	2	—	2	3	5	2	2	1	3	1	1	3	3	—	28
Uzdolnionych	18	16	14	14	11	21 ¹	11 ¹	14	15 ²	13	18	10	6	12	193 ⁴
Nieuzdolnionych	2	5	4	5	9	6	5	4	2	5	4	2 ¹	3	2 ²	58 ³
Do egzaminu popraw. przeznaczono	8	5	2	3	6	2 ²	7 ¹	4	6	5 ¹	6	3 ²	6	2 ²	65 ⁸
Do egzaminu uzupełn. przeznaczono	—	—	1	—	—	—	—	1	—	2	—	1	—	—	5
Nieklasyfikowano	—	0 ¹	—	—	—	—	—	—	—	—	1 ¹	0 ²	0 ³	0 ¹	1 ⁸
Razem	30	26 ¹	23	25	31	31 ³	25 ²	24	26 ³	26 ¹	30 ¹	19 ⁵	18 ³	16 ⁵	350 ²⁰

Opłata szkolna.

W I. półroczu wynosiła 5.760 K.

W II. „ „ 5.960 „

Razem . 11.720 „

Dochód na środki naukowe.

Z taks wstępnych po 4.20 K. wpłynęło 529,20 K.

Z taks za duplikaty świadectw po 2 K. 72.00 „

Z datków uczniów po 2 K. 856.00 „

Razem . . 1,457.20 K.

Rozkład godzin *).

PRZEDMIOT	K L A S A							Razem
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	
Religia **).	2	2	2	2	2	2	2	14
Język polski	3	4	3	3	4	3	4	24
Język niemiecki	6	6	5	4	4	3	3	31
Język francuski	—	—	4	3	3	3	3	16
Geografia	2	2	2	2	1	1	—	10
Historia	2	2	2	2	3	2	4	17
Matematyka	3	3	3	4	4	4	5	26
Historia naturalna	2	2	—	—	2	2	2	10
Fizyka	—	—	3	2	—	4	4	13
Chemia	—	—	—	3	2	2	—	7
Geometria i rysunki geometryczne	—	2	2	2	3	3	2	14
Rysunki odręczne	4	4	4	3	3	2	2	22
Kaligrafia	2	—	—	—	—	—	—	2
Gimnastyka	2	2	2	2	2	2	2	14
Razem	28	29	32	32	33	33	33	220
Język ruski ***)	—	—	—	2	2	2	—	6

*) Rozkład godzin zatwierdzony rozporządzeniem c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświecenia z dnia 6 lipca 1909. L. 24339.

***) Religii mojżeszowej udziela się w każdej klasie w 1 godz. tygodniowo.

***) Względnie obowiązkowy.

Przedmioty nadobowiązkowe: język angielski (4 godz.), stenografia (4 godz.), śpiew (4 godz.).

Wykaz książek na rok szkolny 1913/14.

KLASA I.

- Religia.* Wielki katechizm religii katolickiej. (Zatwierdzony przez episkopat austriacki). Kraków 1910. Opr. 60 h.
- Język polski.* Franciszek Konarski, Zwięzła gramatyka języka polskiego. Lwów 1911. Opr. 50 h.
- Dr. Maryan Reiter, Czytania polskie dla I. klasy z ilustracjami. Lwów 1910. Opr. 3 K.
- Język niemiecki.* Dr. L. German, Dr. K. Petelenz, A. Gayczak, Ćwiczenia niemieckie dla I klasy Wyd. 7. Lwów 1910. Opr. 2 K. 40 h.
- Geografia.* K. Benoni i L. Tatomir, Krótki rys geograficzny, oprac. Wierzbicki. Wyd. 9. Lwów 1908. Opr. 1 K.
- Historia powszechna.* Bronisław Gebert i Gizela Gebertowa, Opowiadania z dziejów ojczyźtych, Lwów 1912. Wydanie 2 zmienione. Opr. 2 K. 50 h.
- Matematyka.* Ignacy Kranz. Arytmetyka na klasę I. Kraków 1911. Opr. 1 K. 50 h.
- Ignacy Kranz. Geometria pogładowa na klasę I. Wyd. 2. Kraków 1912. Opr. 1 K. 30 h.
- Historia naturalna.* Dr. Józef Nusbaum i J. Wiśniowski, Wiadomości z zoologii dla niższych klas szkół średnich. Wyd. 3. Lwów 1910. Opr. 3 K. 60 h.
- Józef Rostafiński, Botanika szkolna na klasy niższe. Wyd. 6. Kraków 1907. Opr. 2 K. 60 h.

KLASA II.

- Religia.* Wielki katechizm religii katol. (Zatwierdzony przez Episkopat austriacki). Kraków 1910. Opr. 60 h.

- Język polski.* Antoni Małecki, Gramatyka języka polskiego szkolna. Wyd. 11. Lwów. Opr. 2 K. 40 h.
- Dr. Maryan Reiter, Czytania polskie dla II. klasy. Lwów 1911. 3 K. 40 h.
- Język niemiecki.* Dr. L. German, Dr. K. Petelenz, A. Gayczak, Ćwiczenia niemieckie dla II. klasy. Wyd. 6. Lwów 1912. Opr. 2 K. 80 h.
- Geografia.* Michał Siwak, Geografia dla II. i III. klasy, Lwów 1911. Opr. 3 K. 20 h.
- Historia powszechna.* Bronisław Gebert i Gizela Gebertowa. Opowiadania z dziejów monarchii austr. węg. Lwów 1912. Opr. 2 K. 50 h.
- Matematyka.* Ignacy Kranz, Arytmetyka na klasę II. Kraków 1911. Opr. 1 K. 50 h.
- Ignacy Kranz, Geometrya pogładowa, na klasę II. szkół średnich 1910. Opr. 1 K. 40 h.
- Historia naturalna.* Józef Rostafiński, Botanika szkolna dla klas niższych. Wyd. 6. Kraków 1907. Opr. 2 K. 60 h.
- Dr. J. Nusbaum i J. Wiśniowski, Wiadomości z zoologii dla niższych klas szkół średnich. Wyd. 3. Lwów 1910. Opr. 3 K. 60 h.

III. KLASA.

- Religia.* Ks. Jougan, Liturgika. Wyd. 4. Lwów 1910. Opr. 1 K. 40 h.
- Ks. Dąbrowski, Historia biblijna zakonu starego. Wyd. 4. Lwów 1911. Opr. 1 K. 70 h.
- Język polski.* Antoni Małecki. Gramatyka języka polskiego szkolna. Wyd. 11. Lwów 1910. Opr. 2 K. 40 h.
- Dr. Maryan Reiter, Czytania polskie dla III. klasy z ilustr. Lwów 1912. Opr. 3 K. 40 h.
- Język niemiecki.* L. German, K. Petelenz, A. Gayczak, Ćwiczenia niemieckie dla klasy III. Wyd. 5. Lwów 1911. Opr. 2 K. 80 h.
- A. Jahner, Deutsche Grammatik, Wyd. 4. Lwów 1911. Opr. 2 K. 20 h.
- Język francuski.* Dr. St. Węcowski, Książka do nauki języka francuskiego. Część I. Wyd. 2. Lwów 1911. Opr. 2 K. 20 h.

- Geografia.* Michał Siwak, Geografia dla II. i III. klasy. Lwów 1911. Opr. 3 K. 20 h.
- Historia.* Bronisław Gebert i Dr. Gizela Gebertowa, Opowiadania z dziejów monarchii austr.-węg. Lwów 1912. Opr. 2 K. 50 h.
- Dr. A. Zipper, Opowiadania z mitologii Greków i Rzymian Lwów 1897. Opr. 2 K. 40 h.
- Matematyka.* Ignacy Kranz, Arytmetyka dla kl. III. Kraków 1910 1 K. 80 h.
- Ignacy Kranz, Geometria pogładowa na klasę III. Kraków 1910. Opr. 1 K. 80 h.
- Fizyka.* Władysław Żłobicki, Wiadomości z fizyki dla klasy III. i IV. (w druku).

IV. KLASA.

- Religia.* Ks. Dąbrowski, Historia biblijna zakonu nowego. Wyd. 4. klasy. Lwów 1910. Opr. 1 K. 70 h.
- Język polski.* Antoni Małecki, Gramatyka języka polskiego szkolna. Wyd. 11. Lwów 1910. Opr. 2 K. 40 h.
- Franciszek Próchnicki i Dr. Konstanty Wojciechowski, Wypisy polskie. Tom V. Lwów 1911. Opr. 3 K. 80 h.
- Franciszek Próchnicki, O ważniejszych gatunkach poezji i prozy. Dodatek do Wypisów polskich, tom V. (brosz.) 25 h.
- Język niemiecki.* L. German, K. Petelenz, St. Gayczak. Ćwiczenia niemieckie dla IV. klasy. Wyd. 4. Lwów 1910. Opr. 3 K.
- Dr. A. Jahner, Deutsche Grammatik. Wyd. 4. Lwów 1911. Opr. 2. K. 20 h.
- Język francuski.* Dr. Stanisław Węcowski, Książka do nauki języka francuskiego. Część II. Lwów 1910. 2 K. 80 h.
- Geografia.* Stanisław Majerski, Geografia monarchii austr., węgierskiej. Wyd. 6. Lwów 1912. Opr. 2 K. 20 h.
- Historia.* Wincenty Zakrzewski, Historia powszechna. Część I. wyd. 7. Kraków 1911. Opr. 2 K. 40 h.
- Matematyka.* Dr. Jerzy Miłulowicz, Podręcznik arytmetyki dla kl. IV. Lwów 1911. Opr. 1 K. 50 h.

- Ant. Łomnicki, Geometrya, Część I. dla kl. IV i V. Planimetrya. Stereometrya. Lwów 1912. Opr. 3 K. 40 h.
- Fizyka.* A. M. Kawecki i Fr. Tomaszewski, Fizyka dla niższych klas szkół średnich. Wyd. 6. Kraków 1910. Opr. 2 K.
- Chemia.* Bronisław Duchowicz i Józef Wiśniowski, Wiadomości z chemii i mineralogii dla klas niższych. Lwów 1911. Opr. 2 K. 80 h.

V. KLASA.

- Religia.* Ks. Dr. Maciej Sieniatycki. Ogólna katolicka dogmatyka. Wyd. 2. Lwów 1908. Opr. 2 K.
- Język polski.* Stanisław Tarnowski i R. Bobin, Wypisy polskie dla szkół realnych i seminariów nauczycielskich. Tom I. Wyd. 5. Lwów 1912. Opr. 3 K.
- Wybór z dzieł pisarzy greckich i łacińskich w przekładach, Część I. Lwów 1902. Opr. 5 K.
- Zathej, Antologia rzymska. Lwów 1898. Opr. 3 K.
- Język niemiecki.* Jul. Ippoldt i Ad. Stylo, Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galizischen Mittelschulen I. Teil, V. Klasse. Wyd. 3. Lwów 1912. 3 K. 80 h.
- Język francuski.* Dr. Stanisław Węckowski. Książka do nauki języka francuskiego, Część III. Lwów 1910. 3 K. 20 h.
- Historya.* Wincenty Zakrzewski, Historya powszechna. Część II. Wyd. 5. Kraków 1911. Opr. 2 K. 40 h.
- Matematyka.* Pl. Dziwiński, Podręcznik arytmetyki i algebry dla klas wyższych. Wyd. 5 niezmienione. Lwów 1912. Opr. 4 K. 50 h.
- Ant. Łomnicki, Geometrya. Część I. i II. dla klasy IV i V. Planimetrya i Stereometrya. Lwów 1912. Opr. 3 K. 40 h.
- Ignacy Kranz, Logarytmy. Wyd. 1, Kraków 1912. 1 K. 30 h.
- Historya naturalna.* Józef Rostafiński, Botanika szkolna dla klas wyższych. Wyd. 4. Kraków 1911. 3 K. 20 h.
- Chemia.* Ant. Korczyński, Podręcznik chemii nieorganicznej. Kraków 1905. 3 K.
- Geometrya wykreślna.* Łazarski, Zasady geometryi wykreślonej (z atlasem). Wyd. 3. Lwów 1907. 3 K. 40 h.

VI. KLASA.

- Religia.* Ks. Dr. Karol Szczeklik, Etyka katolicka. Wyd. 5. Kraków 1912. Opr. 2 K. 20 h.
- Język polski.* Stan. Tarnowski i R. Bobin., Wypisy polskie dla szkół realnych i seminaryów nauczycielskich. Tom I. Wyd. 5. Lwów 1912. Opr. 3 K.
- Stan. Tarnowski i R. Bobin., Wypisy polskie dla szkół realnych i seminaryów nauczycielskich. Tom II. Wyd. 4. Lwów 1909. 3 K.
- Zathey, Antologia rzymska. Lwów 1898. Opr. 3 K.
- Wybór dzieł pisarzy greckich i łacińskich w przekładach. Część I. Lwów 1902. Opr. 5 K.
- Język niemiecki.* Jul. Ippoldt u. Ad. Stylo. Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galiz. Mittelschulen. III. Teil, VII. Klasse. Lwów 1907. Wyd. 2. 4 K.
- Język francuski.* Dr. St. Węckowski i Dr. J. Szarota, La France. I. Lwów 1910. Opr. 3 K. 50 h.
- Historya.* Wincenty Zakrzewski, Historya powszechna. Część III. Wyd. 4 skrócone. Kraków 1908. Opr. 2 K. 80 h.
- Matematyka.* Pl. Dziwiński, Podręcznik arytmetyki i algebry dla klas wyższych. Wyd. 5 niezmienione. Lwów 1912. Opr. 4 K. 50 h.
- Ignacy Kranz, Logarytmy. Wyd. 2. Kraków 1912. Opr. 1 K. 30 h.
- Ant. Łomnicki, Geometrya. Część III i IV. Trygonometrya. Geometrya analityczna. Lwów 1912. Opr. 3 K. 80 h.
- Ignacy Kranz, Trygonometrya kulista w zadaniach. Wyd. 2. Kraków 1907. 36 h.
- Historya naturalna.* Dr. Ignacy Petelenz, Zoologia dla klas wyższych szkół średnich. Wyd. 3. Lwów 1907. Opr. 3 K.
- Chemia.* Br. Duchowicz i A. Bolland, Chemia organiczna. Wyd. 2. Lwów 1912. Opr. 3 K. 40 h.
- Fizyka.* A. M. Kawecki i Fr. Tomaszewski, Fizyka dla wyższych klas szkół średnich. Wyd. 4. Kraków 1906 (wyczerpane). Opr. 3 K. 40 h.
- Geometrya wykreślna.* Łazarski, Zasady geometryi wykreślonej (z atlasem). Wyd. 3. Lwów 1907. Opr. 3 K. 40 h.

VII. KLASA.

- Religia.* Ks. Jougan, *Historia Kościoła katolickiego.* Wyd. 3. Lwów 1907. 2 K.
- Język polski.* Stan. Tarnowski i R. Bobin. *Wypisy polskie.* Część II. Wyd. 4. Lwów 1909. Opr. 2 K.
- Zathej, *Antologia grecka.* Lwów 1894. (Wyczerp.). Opr. 4 K.
- Zathej, *Antologia rzymska.* Lwów 1898. Opr. 3 K.
- Język niemiecki.* Jul. Ippoldt i Ad. Styło, *Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galiz. Mittelschulen III. Teil, VII. Klasse.* Wyd. 2. Lwów 1911. Opr. 4 K.
- Jul. Ippoldt, *Deutsches Lesebuch für die oberen Klassen der galiz. Mittelschulen IV. Teil, VIII. Klasse.* Lwów 1909. Opr. 4 K.
- Język francuski.* Dr. St. Węckowski i Dr. J. Szarota. *La France.* II. Lwów 1910. Opr. 4 K.
- Historia.* Wincenty Zakrzewski, *Historia powszechna.* Część III. Wyd. 4 skrócone. Kraków 1908. Opr. 2 K. 80 h.
- Anatol Lewicki, *Zarys dziejów Polski i krajów ruskich z nią połączonych.* Wyd. 4. Kraków 1910. Opr. 2 K.
- Stan. Głębiński i L. Finkel, *Historia i Statystyka austro-węgierskiej monarchii.* Wyd. 3. Lwów 1910. 2 K.
- Matematyka.* Pl. Dziwiński, *Zasady algebry.* Wyd. 4. Lwów 1910. Opr. 4 K. 50 h.
- Ignacy Kranz, *Zbiór zadań matematycznych dla klas wyższych.* Wyd. 2. Kraków 1911. (Książka pomocnicza). Opr. 3 K. 50 h.
- Ignacy Kranz, *Logarytmy.* Kraków 1900. Opr. 1 K. 20 h.
- Ignacy Kranz, *Trygonometria kulista w zadaniach.* Wyd. 2. Kraków 1907. 36 h.
- Historia naturalna.* Dr. Tadeusz Wiśniowski, *Zasady mineralogii i geologii.* Wyd. 3. Lwów 1912. 3 K.
- Fizyka.* A. M. Kawecki i Tomaszewski, *Fizyka dla wyższych klas szkół średnich.* Wyd. 3 i 4. Kraków 1906 (wyczerpane). Opr. 3 K. 40 h.
- Geometria i rysunki geometryczne.* Łazarski, *Zasady geometrii wykreslnej (z atlasem).* Wyd. 3. Lwów 1907. Opr. 3 K. 40 h.

Kronika zakładu.

Rok szkolny 1912/13 rozpoczął się dnia 3. września 1912 r. uroczystem nabożeństwem w kościele św. Anny.

Wpisy uczniów do klasy I. odbywały się dnia 26 i 27-go czerwca, do wszystkich klas 30 i 31 sierpnia. Na początku roku zapisało się uczniów publicznych 410. Wskutek tego podzielono każdą klasę na dwa oddziały. Zakład liczył przeto siedm klas głównych i siedm równorzędnych.

Egzamin wstępny do klasy I. odbył się dnia 28 czerwca i 1 września. Do egzaminu zgłosiło się uczniów 56 ; z tych przyjęto 53, reprobowano 3.

Dnia 9 września i 19 listopada odbyło się nabożeństwo żałobne za duszę ś. p. cesarzowej Elżbiety.

Dnia 15 września odbył się zjazd koleżeński byłych uczniów tutejszej szkoły realnej, którzy ją ukończyli w roku 1897. Na uroczystem wieczornem zebraniu złożono 450 K. na powiększenie funduszu zapomogowego dla absolwentów tutejszego zakładu.

Egzamin dojrzałości w terminie jesiennym odbył się dnia 24 września, a w terminie lutowym dnia 9 pod przewodnictwem dyrektora zakładu.

Piśmienny egz. dojrz. w terminie letnim odbył się w dniach 19—23 maja ; ustny w dniach 9—14 czerwca pod przewodnictwem JWP. Rady Dworu dra Jana Frankego i dyrektora zakładu.

Dnia 27 września odbył się uroczysty poranek ku czci ks. Piotra Skargi, a dnia 21 grudnia ku czci Józefa Ignacego Kraśzewskiego. Działalność i zasługi tych wielkich mężów przedstawił w podniosłych słowach prof. dr. Tadeusz Grabowski.

Dnia 4 października obchodził zakład uroczystem nabożeństwem Imieniny Najjaśniejszego Pana,

Dnia 9 października i 23 czerwca przystąpili uczniowie do Spowiedzi, a nazajutrz do Komunii św. W dniach od 12—15 marca odbyły się rekolekcyje pasyjne, tudzież wielkanocna Spowiedź i Komunia św.

Dnia 19 listopada zmarł Szymanowski Jerzy, uczeń klasy V.

Dnia 14 grudnia urządziła młodzież tutejszego zakładu uroczysty wieczorek ku czci trzech Wieszców.

Dnia 19 grudnia odbył się odczyt, połączony z pouczającymi demonstracyami, o radym fizyka Schefflera z Drezna.

Pięćdziesięcioletnią rocznicę powstania styczniowego obchodził zakład dnia 22 stycznia żałobnem nabożeństwem, po którym zastępca nauczyciela Tadeusz Niedzielski w wymownych słowach przedstawił młodzieży znaczenie tego powstania.

Fundusz zapomogowy maturzystów

utworzony dnia 14. czerwca 1906 r. przez uczestników 25-letniego zjazdu abiturjentów tut. Zakładu.

Fundusz pierwotny wynosił	900.74 K.
W ciągu roku 1907 wpłynęło	145.30 „
Dnia 30 maja 1909	163.00 „
Dnia 22 listopada 1910	9.80 „
Odsetki od kapitału w r. 1911	50.58 „
Dnia 15 września 1912	150.00 „
Razem	1419.42 K.

W październiku roku 1912 otrzymał zasiłek z tego funduszu abiturjent Stefan Strojek.

XVII.

Imienny spis uczniów.

(Chlubnie uzdolnionych oznaczono rozstrzelonym drukiem).

KLASA I A.

- | | |
|---|--|
| 1. Bartmański Kazimierz | 17. Ladziński Adam |
| 2. Bojanowski Władysław | 18. Lemberger Stefan |
| 3. Chudyk Roman | 19. Łojek Władysław |
| 4. Chwastek Józef | 20. Martinek Franciszek |
| 5. Czarnecki Władysław | 21. Mayer Eugeniusz |
| 6. Daun Fryderyk | 22. Nowakowski Maryan |
| 7. Duda Tadeusz | 23. Płonka Józef |
| 8. Freundlich Ernest | 24. Przybyłowski Władysław |
| 9. Gärtner Witold (wyst.
28. XI. 1912) | 25. Rembiszewski Władysław |
| 10. Janusz Stanisław | 26. Stefański Stanisław |
| 11. Juszcak Jan | 27. Suckert Edward |
| 12. Kinda Jerzy | 28. Tokarski Franciszek |
| 13. Kirschner Natan | 29. Urbanek Karol |
| 14. Prus-Kostecki Ma-
ryan | 30. Wojnarowski Eugeniusz |
| 15. Krywult Józef | 31. Wojtusiak Tadeusz (wyst.
31. I. 1913) |
| 16. Kwaśnicki Mieczysław | 32. Zadrazil Stefan |

KLASA I b.

- | | |
|-------------------------|--|
| 1. Blok Tadeusz | 4. Dylla Franciszek |
| 2. Borowczyk Aleksander | 5. Flisowski Zdzisław (wyst.
31. III. 1912) |
| 3. Czylok Jan | |

- | | |
|--|--|
| 6. Grabowski Stefan
7. Jedliczka Tadeusz
8. Kałamacki Władysław
9. Kaszycki Józef
10. Kresek Józef
11. Kułaj Michał (wyst. 4. XI. 1912)
12. Kunisz Zygmunt
13. Lermer Eliasz
14. Liban Edward (pryw.)
15. Lipski Alfred
16. Majta Maryan
17. Mamak Wiktor
18. Martyna Tadeusz
19. Mroziński Kazimierz | 20. Owsionka Władysław
21. Pachoński Czesław
22. Pawowicz Stanisław
23. Petschaft Antoni (wyst. 8. I. 1913)
24. Sikorski Józef (wyst. 8. II. 1913)
25. Skuciński Jan
26. Wallis Waclaw
27. Weitzenblum Herman
28. Węgrzyn Józef
29. Wehrstein Tadeusz
30. Wehrstein Jan
31. Zaraza Antoni |
|--|--|

KLASA II a.

- | | |
|---|---|
| 1. Bogucki Henryk
2. Chwalibogowski Jerzy
3. Cichacz Roman
4. Dąbek Karol
5. Dudek Mieczysław (wyst. 3. II. 1913)
6. Dydaś Władysław (wyst. 18. XI. 1912)
7. Gicala Wiktor
8. Hadyniak Kazimierz
9. Jaworski Władysław
10. Kirkor Józef
11. Kochaj Stanisław
12. Kowalski Stanisław
13. Krieger Bernard
14. Krzętowski Ryszard | 15. Liebeskind Maurycy (wyst. 20. II. 1913)
16. Lindeman Stanisław
17. Nyderek Henryk
18. Peltyn Jerzy
19. Piekło Mieczysław
20. Podrouzek August
21. Pollak Karol
22. Sadokierski Jakób
23. Stanoszek Emil (wyst. 14. II. 1913)
24. Stein Herman
25. Tkaczuk Eustachy (wyst. 15. II. 1913)
26. Wajda Karol
27. Wasylkiewicz Jan
28. Witek Józef |
|---|---|

KLASA II b.

- | | |
|--|--|
| 1. Bolkowski Alfred
2. Brautmann Henryk | 3. Czadowski Jan Rudolf
4. Dyr Henryk |
|--|--|

- | | |
|--|---|
| <ul style="list-style-type: none"> 5. Gajewski Maryan 6. Graff Wincenty (wyst. 13. II. 1913) 7. Gryglewski Eugeniusz 8. Heinrich Roman 9. Ingster Henryk 10. Jedliczka Kazimierz Apolinary 11. Jedliński Antoni 12. Józefczyk Władysław 13. Kowalik Antoni Ferdynand 14. Kowalik Ferdynand Wincenty (wyst. 7. II. 1913) 15. Książek Jan | <ul style="list-style-type: none"> 16. Lachowicz Adam (wyst. 5. II. 1913) 17. Lewicki Mikołaj 18. Lipski Tadeusz 19. Lityński Tadeusz 20. Nedéla Otmar 21. Nikiel Michał 22. Pilewicz Stanisław 23. Schiff Seweryn 24. Skurski Erwin (wyst. 1. listopada 1912) 25. Stark Bernard 26. Waldmann Jakób 27. Warchałowski Tadeusz 28. Wojnar Adam 29. Zając Juliusz. |
|--|---|

KLASA III a.

- | | |
|--|---|
| <ul style="list-style-type: none"> 1. Balcer Jan 2. Błeszyński Jerzy 3. Czaplicki Stefan 4. Czynciel Jan 5. Daun Karol 6. Eichhorn Izydor 7. Front Bronisław (wyst. 12. I. 1913) 8. Gużkowski Kajetan (prywat. wyst. 1. III. 1913) 9. Huber Eugeniusz 10. Iłakowicz Tadeusz 11. Kabelik Cyryl 12. Kahl Zygmunt 13. Karpiński Włodzimierz 14. Kirkor Michał | <ul style="list-style-type: none"> 15. Kowalski Tadeusz 16. Kozłowski Mieczysław 17. Krawczyk Hipolit 18. Krzyszkowski Eugen. 19. Lasko Bolesław 20. Limanowski Zygmunt 21. Mroczek Stefan 21. Nabagła Romuald (wyst. 17. IX. 1912) 23. Obtulowicz Czesław 24. Pochwalski Kasper 25. Pochwalski Stanisław 26. Pronaszko Leszek 27. Rokos Brunon 28. Sagan Chryzanty 29. Schneider Henryk (wyst. 16. III. 1913) |
|--|---|

- | | |
|--|---|
| 30. Seidl Zdzisław
31. Siwek Stanisław (wyst.
30. IX. 1912)
32. Słomski Kazimierz | 33. Wisłocki Stanisław
34. Wojciechowski Stanisł.
35. Wróblewski Czesław
36. Żelechowski Andrzej |
|--|---|

KLASA III b.

- | | |
|---|---|
| 1. Armatowicz Tadeusz
2. Axentowicz Jan
3. Bińczycki Szymon
4. Buła Włodzimierz
5. Czajewicz Władysław
6. Drewniak Alojzy
7. Dylla Alojzy
8. Dylla Leopold
9. Feldbauer Maks
10. Frenkel Natan (pryw.)
11. Glatman Michał
12. Grębski Henryk
13. Hniłko Józef
14. Izdebski Karol
15. Kochaj Adam
16. Kotarba Mieczysław
17. Kowerczuk Antoni
18. Kozłowski Jerzy
19. Kruszewski Stanisław | 20. Latawiec Tadeusz
21. Mikiewicz Bronisław
22. Olszowski Jan
23. Pieprzak Antoni (pryw.)
24. Prochaska Włodzi-
mierz
25. Rercń Maryan
26. Reyman Stefan
27. Soja Jerzy
28. Spesny Józef
29. Szczepański Władysław
30. Tippe Adolf
31. Warzyński Mieczysław
32. Wilczyński Wilhelm
33. Zaczyński Eugeniusz (wyst.
14. III. 1913)
34. Zwoliński Stefan (pryw.)
35. Zygmuntowicz Ksawery. |
|---|---|

KLASA IV a.

- | | |
|--|---|
| 1. Berger Saturnin (wyst. 31.
I. 1913)
2. Chałupski Bolesław
3. Chmurski Kazimierz
4. Dyrz Henryk
5. Dyrka Alfons
6. Gardziel Michał
7. Horwath Władysław
8. Jancyk Aleksander | 9. Kijowski Stanisław (wyst.
2. IV. 1913)
10. Kirschner Jakób
11. Kopystyński Stanisław
12. Kowalski Antoni
13. Lityński Maryan
14. Marmur Józef
15. Mehoffer Alfred |
|--|---|

- | | |
|--|---|
| 16. Morawski Mieczysław
(pryw.)
17. Niewiadomski Jerzy
18. Patkiewicz Mieczysław
19. Peltyn Stanisław
20. Pietsch Ferdynand
21. Sadowski Czesław | 22. Skrzelowski Kazimierz
23. Śmidowicz Eugeniusz
24. Stankiewicz Czesław
25. Stapiński Kazimierz
26. Tąkiel Alfons
27. Twaróg Stanisław
28. Węgrzyn Stanisław (pryw.)
29. Zieliński Hugo. |
|--|---|

KLASA IV b.

- | | |
|---|--|
| 1. Bartman Otmar
2. Bensak Maks
3. Fijał Mieczysław
4. Flisowski Stanisław
5. Fröhlich Adolf (wyst. 15.
IX. 1912)
6. Gacek Franciszek
7. Grosse Edmund
8. Józefczyk Czesław
9. Juszczyk Tadeusz
10. Kolber Stanisław
11. Krakauer Szymon
12. Lacher Tadeusz | 13. Mroczkowski Stefan
14. Pawłowski Edward
15. Pogorzelski Józef
16. Sikora Stefan
17. Silberfeld Stanisław
18. Skurski Otton
19. Stupnicki Adam
20. Szarota Aleksander
21. Schönberg Saul
22. Tyberg Stefan
23. Więcek Dyonizy
24. Wroceński Andrzej
25. Zawadzki Tadeusz. |
|---|--|

KLASA V a.

- | | |
|---|---|
| 1. Aubrecht Wacław
2. Bialik Roman
3. Bojcun Władysław
4. Buraczewska Wanda
(pryw.)
5. Glaser Antoni
6. Herbert Karol (wyst. 25.
X. 1912)
7. Jeżawski Franciszek
8. Kapalczyński Karol
9. Klein Kazimierz
10. Kruppa Józef | 11. Kwiatkowski Marian
12. Leitner Marian
13. Lissak Jan
14. Masłowski Stanisław
15. Müller Gustaw
16. Novák Zygmunt
17. Pieniążek Czesław (pryw.)
18. Plewkiewicz Józef
19. Płoski Witold
20. Pronaszko Stefan
21. Radoński Zygmunt (wyst.
30. III. 1913) |
|---|---|

22. Rosenzweig Zygmunt
(wyst. 3. II. 1913).
23. Rybarski Henryk
24. Śnieżek Tadeusz (wyst. 30.
III. 1913)
25. Stiasny Bronisław
26. Szostek Robert
27. Szymanowski Jerzy
(† 19. XI.)

28. Szymczykiewicz Tadeusz
29. Tichy Andrzej
30. Tokarski Stanisław
31. Twaróg Michał
32. Zajączkowski Stefan (wyst.
30. III. 1913)
33. Zarzycki Jerzy
34. Żuławski Tadeusz

KLASA V b.

1. Brezownik Robert
2. Brincken Stefan (wyst. 14.
V. 1913)
3. Chudzicki Kazimierz
4. Dobrucki Stefan
5. Gąsiorek Józef (pryw.)
6. Godek Aleksander
7. Gramatyka Stanisław
(wyst. 13. V. 1913)
8. Hülle Karol
9. Inasiński Antoni (wyst.
11. XI. 1912)
10. Jachieć Stanisław
11. Kaczor Kazimierz
12. Katzner Maurycy
13. Kollat Juliusz
14. Kosydarski Adolf
15. Kowalski Zbigniew
16. Kudas Czesław (wyklucz.
3. XII. 1912)

17. Mroczkowski Zygmunt
18. Myszal Zygmunt (wyst.
30. IV. 1913)
19. Porębski Stanisław (wykl.
3. XII. 1912)
20. Procner Stefan
21. Prus Edward
22. Przanowski Karol
23. Remer Zdzisław
24. Sarna Antoni
25. Siemiński Ludwik
26. Smidowicz Rudolf
27. Stawicki Michał
28. Szarota Józef (wyst. 17.
III. 1913)
29. Szczepanek Kazimierz
30. Szczurowski Władysław
31. Tarczyński Józef
32. Turek Czesław
33. Wojtyga Adam
34. Ziomek Ferdynand.

KLASA VIa.

1. Bielecki Feliks
2. Chudzicki Józef
3. Czarliński Aleksander

4. Daun Alfred
5. Eibel Henryk
6. Eydziatowicz Krzysztof

- | | |
|---|---|
| 7. Gluth Alojzy | 21. Meleniewski Bohdan |
| 8. Gorecki Andrzej (wyst. 23. II. 1912) | 22. Mikuszewski Maryan (wyst. 15. IV. 1913) |
| 9. Karwat Roman | |
| 10. Kłębkowski Witold | 23. Nalepa Tadeusz |
| 11. Kochanowski Jan | 24. Rimler Karol |
| 12. Kolasa Władysław | 25. Rożen Władysław |
| 13. Korewo Józef | 26. Rygier Roman |
| 14. Kornhauser Maryan | 27. Sikora Benedykt |
| 15. Koźmian Jan (pryw.) | 28. Skaza Alfred |
| 16. Likiernik Antoni | 29. Szczerbowski Roman |
| 17. Limanowski Wł. | 30. Trepto Józef |
| 18. Łepkowski Józef | 31. Urban Erbin |
| 19. Marmur Izrael | 32. Wójcik Karol |
| 20. Massalski Leon | 33. Zaremba Zdzisław |

KLASA VI b.

- | | |
|--------------------------------------|---|
| 1. Augustynowicz Stan. (prywat.) | 16. Müller Norbert (wyst. 1. IV. 1913) |
| 2. Böhm Witold | 17. Nayder Franciszek |
| 3. Brandhuber Jerzy | 18. Obstarczyk Franciszek |
| 4. Dańkowski Jan | 19. Rey Tadeusz |
| 5. Drölich Jakób (wyst. 1. IV. 1913) | 20. Rudnicki Józef (pryw.) |
| 6. Dudziński Wład. (pryw.) | 21. Siemiński Romuald |
| 7. Freundlich Henryk | 22. Silberfeld Feliks |
| 8. Janczyk Roman | 23. Szyszyłowicz Aleksander (pryw.) |
| 9. Jodłowski Józef | 24. Targosz Jan |
| 10. Kahl Aleksander | 25. Tichy Jan |
| 11. Krzyszkowski Tadeusz | 26. Wojciechowski Tadeusz (wyst. 17. X. 1912) |
| 12. Leitner Adam | 27. Wojtyga Jan Tad. (pryw.) |
| 13. Leuchter Abraham | 28. Wollen Karol (wyst. 31. X. 1912) |
| 14. Malicki Jan | 29. Zieliński Roman (wyst. 14. V. 1913) |
| 15. Masłowski Kazimierz | |

KLASA VIIa.

- | | |
|---|--|
| <ol style="list-style-type: none"> 1. Berger Kazimierz (wyst. 30. III. 1913) 2. Birnbaum Alfred 3. Chrupiek Edmund (pryw.) 4. Czerski Lucyan 5. Dobiecki Tadeusz 6. Doskocil Henryk 7. Greth Wilhelm 8. Karwat Ludwik (wyst. 30. III. 1913) 9. Kawalec Romuald (wyst. 5. X. 1912) 10. Kisielewski Maryan 11. Kominkowski Mieczysław 12. Kowal Jan 13. Lichodziejewski Zdzisław | <ol style="list-style-type: none"> 14. Miecznikowski Wacław (wyst. 20. X. 1912) 15. Moczulski Bolesław 16. Mrazek Tadeusz (pryw.) 17. Novák Tadeusz 18. Pałosz Władysław 19. Piekarski Teodor 20. Rakisz Mieczysław 21. Sambor Feliks (pryw.) 22. Siennicki Kazimierz 23. Sikora Ezechiel 24. Smidowicz Edmund 25. Unger Oswald 26. Wróblewski Józef (wyst. 20. X. 1912) 27. Zarzycki Kazimierz (wyst. 7. XII. 1912) |
|---|--|

KLASA VIIb.

- | | |
|--|--|
| <ol style="list-style-type: none"> 1. Bensak Jan 2. Bund Ryszard 3. Cybulski Napoleon (pryw.) 4. Czyżowski Kazimierz 5. Fijał Feliks 6. Francmann Feliks (pryw.) 7. Glassner Mojżesz 8. Gottlieb Władysław (pryw.) 9. Honzatko Stanisław 10. Jaskłowski Jan 11. Karpiński Adam 12. Kern Andrzej (wyst. 15. IX. 1912) | <ol style="list-style-type: none"> 13. Lamensdorf Zygfryd 14. Łapicki Mikołaj 15. Mandl Fryderyk 16. Metzger Wilhelm 17. Michalik Mieczysław 18. Schneider Jakób (pryw.) 19. Sropiński Zygmunt (pryw.) 20. Stojakowski Jerzy (wyst. 14. V. 1913) 21. Storch Chaim. 22. Unger Otto 23. Zimler Jan. |
|--|--|

OGŁOSZENIE.

Wpisy uczniów na rok szkolny 1913/14 odbywać się będą w dniach 30. i 31. sierpnia od 8 — 12 przed południem. Późniejsze zgłoszenia tylko w razie **ważnych** powodów i to tylko na mocy zezwolenia c. k. Rady szkolnej krajowej uwzględnione być mogą.

Uczniowie nowo wstępujący mają się zgłaszać do zapisu w towarzystwie rodziców lub opiekunów i przedłożyć świadectwo szkolne tego zakładu, w którym dotychczas byli, tudzież metrykę chrztu i świadectwo szczepienia. Taksa wstępna 4 kor. 20 hal. Datek 2 kor. na zbiory naukowe składają wszyscy nowo wstępujący i dawni uczniowie. 1 kor. na przybory gier i zabaw.

Według § 13 ustawy*) z dnia 24. sierpnia 1899 o szkołach realnych uczeń, wstępujący do klasy pierwszej, ma mieć co najmniej dziesięć (10) lat życia lub skończyć dziesięć lat przed upływem roku kalendarzowego, w którym ma być przyjęty, co najwięcej zaś lat 14. Te granice wieku dla klasy następnej posuwają się o rok dalej.

Egzamina wstępne do 1 klasy odbywać się będą w dwóch terminach, mianowicie 28. czerwca i 1. września. Zgłosić się należy 26. lub 27. czerwca przed południem, względnie 30. i 31. sierpnia.

Wybór jednego z tych dwóch terminów pozostawia się rodzicom uczniów. Powtórzenie wstępnego egzaminu ani w tym, ani w innym zakładzie nie jest dozwolone, gdyż wynik pierwszego egzaminu rozstrzyga stanowczo o przyjęciu lub nieprzyjęciu. Powtórzenie takiego egzaminu w innym zakładzie jest w każdym razie nieważne.

*) Ustawa ta, zatwierdzona przez Najj. Pana dnia 26. sierpnia 1899 r. ogłoszona jest w Dzienniku Ustaw i rozporządzeń krajowych z dnia 31. października 1899. Część XII.

Zakres wymagań przy egzaminie wstępnym do I. klasy.

(Rozp. c. k. Rady szkol. kr. z dnia 16. maja 1887 l. 2764).

- a) Z religii: Wiadomości, których uczeń nabyć powinien w szkołach ludowych czteroklasowych.
- b) Z języka polskiego: Czytanie płynne i wyraźne, objaśnienie odczytanych ustępów pod względem treści i związku myśli; opowiadanie treści większymi ustępami; znajomość części mowy odmiana imion i czasowników, znajomość zdania pojedynczego, rozszerzonego i rozbiór jego części składowych pod względem składni zgody i rzędu; poprawne napisanie dyktatu z zakresu pojęć znanych uczniom i gramatyczny rozbiór zdania.
- c) Z języka niemieckiego: Czytanie płynne i zrozumiałe, znajomość odmiany rodzajników, rzeczowników, przymiotników, zaimków osobistych, dzierżawczych, wskazujących i względnych; odmiana słów posiłkowych i czasowników słabych we wszystkich formach strony czynnej i biernej; odmiana najzwyczajszych czasowników mocnych; zasób wyrazów z zakresu pojęć uczniom znanych; poprawne napisanie łatwego dyktatu, którego treść przed dyktowaniem podano w języku polskim.
- d) Z rachunków: Pisanie liczb do miliona włącznie; biegłość w czterech działaniach liczbami całkowitemi; pewność w tabliczce mnożenia, znajomość ważniejszych miar metrycznych.
- Do sali, gdzie odbywa się egzamin, nie mają wstępu obce osoby,*

Egzamina wstępne do klas od II—VII odbywać się będą dnia 2-go września; egzamina poprawcze w dniach 30. i 31. sierpnia.

Warunki przyjęcia uczniów z gimnazyum do szkoły realnej.

(Rozp. c. k. Rady szk. kr. z dnia 16. maja 1888 r. l. 2774).

A) Uczeń gimnazjalny ubiegający się o przyjęcie do II, III, IV i V klasy realnej, może być uwolniony od egzaminu wstępnego; 1. z religii, 2. z języka polskiego, 3. niemieckiego, 4. geografii 5. z historyipowszechnej, 6. z historii naturalnej i 6. fizyki, jeżeli w świadectwie gimnazjalnem za ostatnie półrocze, poprzedzające

bezpośrednio odnośną klasę realną, oprócz ogólnego stopnia dobrego (t. j. celującego albo pierwszego), otrzymał z wymaganego dla tej klasy przedniego i odnośnego materiału nauki przynajmniej stopień dostateczny. Z reszty przedmiotów t. j. matematyki, chemii, rysunków, geometrii i języka francuskiego należy egzaminwstępny odbywać z wszelką ścisłością, by w interesie szkół realnych nie dopuszczać do tych zakładów uczniów nie uzdolnionych.

B) Co do uczniów, którzy w gimnazyum tylko wskutek niedostatecznych cenzur z języków klasycznych otrzymali ogólny stopień drugi, zastrzega sobie Rada szkolna krajowa według okoliczności rozstrzygać w poszczególnych wypadkach, czy takiego ucznia przypuścić do egzaminu wstępnego do następnej klasy realnej, przyznając mu zresztą powyżej wskazane ulgi.

Opłata szkolna wynosi 40 kor. za jedno półrocze i powinna być złożoną w **pierwszej połowie października** za pierwsze półrocze, a w **pierwszej połowie marca** za drugie półrocze.*

Uczniowie, którzy w owych terminach opłaty szkolnej nie uiszczą, tracą prawo uczęszczania do Zakładu.

Niezamożni uczniowie, mający dobry stopień ogólny i dobre zachowanie się, uzyskają uwolnienie od opłaty szkolnej, jeżeli wniosą **do dnia 15 września** względnie **do dnia 15 lutego** podania do c. k. Rady szkolnej krajowej na ręce Dyrekcyi. Do podania należy dołączyć ostatnie świadectwo szkolne i świadectwo ubóstwa.

W Krakowie, dnia 23 czerwca 1913.



Jan Dziurzyński,
dyrektor.